

ÁR:

... 24 korona.
... 2 korona.

ÁR:

... 20 korona.
... 2 k. 40 l.

ÁRDETESEK:

... 20 fillér.
... 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 3.

Nyugalom van a Közép-Kárpátokban.

BUDAPEST. (Hivatalos.) Északi hadiszintérről jelentik: Általános helyzet nem változott.

Tarnowtól délre eső területen és Közép-Kárpátokban utóbbi napokban lefolyt elkeseredett küzdelmek után, egyelőre nyugalom állott be.

Az uzsoki szorosnál harcoló csoportot tulnyomó ellenséges erők elől a gerinomagaslatoikról kissé visszavontuk. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nem érnek el eredményeket a franciák.

BERLIN, január 2. A nagy főhadiszállás jelenté: Nyugati hadszíntéren Nieuporttól északra a dűnákban és a dűnák mellett levő állásaink ellen intézett ellenséges támadásokat visszavertük.

Argonneokban csapataink egész arcvonalon előbbrehaladtak.

Verduntól északra, valamint az Ailly-Apremonti arcvonal ellen Cemmoctól északra franciáknak ellenünk intézett heves támadásait visszavertük. Franciáknak súlyos veszteségeik voltak, három tisztjüket és száz tónyi legénységüket elfogtuk ez alkalommal. Csapatainknak sikerült Boisbrukt, amelyért heves harc dult, teljesen elfoglalni.

Saarburgtól délnyugatra kisebb ütközetek az általunk kívánt eredménnyel jártak.

Franciák legutóbbi időben rendszeresen lövöldöznek arcvonalunk mögött levő helységeket. Egy helységben, melyben egyik hadosztályunk van elhelyezve, sikerült nekik ötven lakost megölniük.

Francia hivatalos jelentések szerint franciák Steinbach faluban lépésről lépésre előbbre jutnak. Steinbachban tőlünk egyetlen házat sem foglaltak el. Franciáknak ezen helység ellen intézett minden támadását visszavertük. Legfőbb hadvezetőség.

Harcok a Bzura-Rawka szakaszon.

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenté a keleti hadszíntérről: Keletporoszországi határon a helyzet változatlan.

Bzura és Rawka szakasztól keletre támadásaink némileg kedvező időjárás mellett előbbrehaladtak.

Lengyelországnak Piliótól keletre eső részben nincs változás. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Alaptalan aggodalmak.

Arad, január 2.

Megnyugtató próbált néhány nap előtt a fővárosi újságok egyik legtekintélyesebbje egy veszedelem felől, amely — *nincsen*. Komoly helyen, a hol egyébkor a leghitelesebb értesülések látnak napvilágot és a higgadt tárgyilagosság az ur, jelentek meg komoly sorok, amelyek nehéz napokra készítettek elő a közvéleményt és nagy fájdalmat keltő eseményekhez edzették a lelkeket. Sajnos, az újságot olvasók nagy részénél, akik a háború alatt erősen kifejlődött pesszimizmussal a jó hírek alatt is rosszat keresnek, a megnyugtató szándék ellenkező hatást váltott ki. Ilyenkor az a sopánkodás szakad ki: „ki tudja, milyen fekete a valóság, ha már az újságok ennyit megírnak!”

Az oroszok legujabb, harmadik kárpáti előnyomulásával foglalkozott ez a közlemény. Hangoztatta, hogy az oroszok milyen nagy, eddigi betöréseiket felülmúló erővel jönnek a Kárpátokon át és hogy a Felvidéket legközelebb nehéz harcok veszedelmei lepik el. Az újabb orosz támadás várható következményeit széles ecsettel festette a Pester Lloyd december 30-i száma, a melyből azt lehetett sejteni, hogy Felsőmagyarország egy részét ideiglenesen át kell engednünk az ellenségnek.

A legilletékesebb helyről kapott értesülés szerint írhatjuk — és ezt a megszokott újságírói kifejezést soha oly komolyan, soha annyira igaz értelemben nem használtuk, mint most, — hogy ezeknek a híreknek, az azokhoz fűzött következtetéseknek és megnyugtatóknak *semminő tenybeli alapjuk nincsen*. A harcok még folynak, de ezek során és a háború folyamán egyetlen szó se volt Felsőmagyarország átengedéséről. Erre se ok, se szükség nem lehetett. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy — ugyancsak a legilletékesebb hely közlése szerint — az északi harctérről a legkedvezőbb hírek érkeznek; azokat az eredménye-

ket, amelyekről a vezérkar szerényen és szűkszavuan szól, messze felülmúlja a valóság, csapatainknak kemény, sikeres ellenállása, a tulerőket lebiró, vitéz harca.

Ha eddig nem volt ok az ijedős nyugtalanságra, most még kevesebb lehet. Az eddigi események megtanítottak és megnyugtattak bennünket a felől, hogy északi határaink védelmét nem bizzuk egyedül a havas feji Kárpátokra, hanem a Kárpátok mentén erős, céltudatosan elhelyezett seregünk harcolnak a szorosokon és a hágókon átkelő ellenséggel és akiket az oroszok közül az éhség a gyors megadásra nem unsoz, azok vagy a hegyek között pusztulnak el, vagy pedig bomlott rendben vonulnak vissza a határon túlra. Kétszer így volt már és most harmadszor egész ilyenformán alakul a helyzet. Ha az északi határ szegélyein vannak még ellenséges csapatok, ezekkel szemben a küzdelem a kellő felkészültséggel napról-napra növekvő eredménnyel folyik. Az, hogy önként engedjünk át nagyobb teret a felvidéken az oroszoknak, ki van zárva; és az ellenségnek, az eddigi események után, nem lehet reménye arra, hogy ezt a térfoglalást akarataink ellen szerezzze meg.

A háborúval járó viszontagságok közé tartozik, hogy nemcsak a kishitűség, a léhaság és az emberek lelki vergődésében gyönyörködő rosszindulat termi a rémhíreket, hanem eltéved azok mérges bürökje a valóság és a komolyság legjobb híri mezőire is. A mindennapos bajhírek, a megszokott forrásból bugyborékoló fekete szenzációk ellen már nem kell védeni a közönséget. Oly rövid életűek azok, hogy a cáfolat utól se tudja érni az elapadásukat. De a följebb leirt, a többi rémhíreknél nem alaposabb veszjelentés ellen, amely szinte érthetetlen módon, tiszteletreméltó környezetbe jutott, — idejében neki kell szegezni a valóságot. Ezt pedig ismét-

Ehség kergeti a Kárpátok közé az oroszokat.

(Az ellenséges betörések magyarázata. — Ujra az uzsoki szoros ellen. — Elkecsereedett harcok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 2.

Egy osztrák képviselő, aki a háboru egész ideje alatt a Kárpátokban teljesített szolgálatot mint tiszt, a következőket mondta el tudósítónk előtt a kárpáti betörésekről és a magyar határon folytatott harcokban szerzett tapasztalatairól:

— Immár harmadszor hiúsították meg vitéz csapataink aránylag csekély segédeszközökkel az orosz erőknek ama tervét, hogy Magyarország területén megvessék a lábukat. Habár számadatokat nem tudhatunk azokról az erőkről, amelyekkel mindenáron Magyarország szíve felé akarnak nyomulni ellenségeink, mégis egészen bizonyos, hogy a Kárpátok védelmére kirendelt csapataink tulerővel szemben állanak. Minden alkalommal sikerült a kárpáti szorosokban álló erőinknek napokig feltartóztatni az orosz előrenyomulást és erősítéseink megérkezése után, mindannyiszor kivertük az ellenséget. A nagyobb orosz erőknek Magyarország felé való irányítása taktikai, katonai és politikai célokat szolgál. Általánosan elterjedt az a nézet, hogy ezáltal nagyobb erőinket akarják lekötöni. Meglehet, hogy a valóságot fedi ez a terv, de a kárpáti orosz betöréseknek a célja valószínűleg mégis más.

Az oroszok betöréseinek inkább a nyomorban kell keresni az okát. Az utánszállítások rendkívüli nehézségekbe ütköznek és a teljesen kirabolt vidékeken, amelyek északra fekszenek a Kárpátoktól, egyáltalán lehetetlen az élelmiszerek beszerzése. A legkeserveesebb nélkülözések diktálják tehát azokat a törekvéseket, hogy a csapatok legalább részben olyan vidékeken teleljenek ki, ahol legalább élelmet lehet szerezni. Hogy az oroszok kísérleteinek ez volt a főoka és ezért folytatnak ugyszólván egy mellékhadat, a hadifoglyok és fogságba került orosz tisztek kijelentéseiből is kitűnik. Különösen a tisztek festik sötét színekkel az orosz hadsereg eme részének nyomorát. De ezen kijelentések nélkül is tisztán látható az orosz hadsereg kellemetlen helyzete, mert a Kárpátokban a harcokon kívül is rendkívül sok orosz adja meg magát csapatainknak. A hadifoglyok nagy részét az ehség hajtja erre és küzdelem nélkül egész barátságosan sétálnak át hozzánk és első szavuk a megadás után élelemért könyörög. Valósággal farkasévtágyal zabálnak és rávannak magukat a táplálékra. Ezt a jelenetet minden egyes hadifogly szállítmánynál megfigyelhettem. A szállítási és ellátási nehézségeken nem szabad csodálkozni senkinek, akinek alkalmá volt a Kárpátoktól északra fekvő vidéket a háboru alatt látnia. A termés nagyrészt még be sem takaríthatták és az élelmiszereket ugyszólván a háboru első heteiben csaknem teljesen felették a hadseregek. Ami megmaradt, az az oroszok oktalan rombolási dühének esett áldozatul.

Csodálatos jelenség, hogy az oroszok mindenféle anyagot, még az élelmiszereket is, hasznavehetatlenné teszik bármi uton, ha abban főlöszleg mutatkozik. A midőn a Sanok vonalától kelet felé visszavonultak az ellenséges csapatok, hogy megnehezítsék az osztrák-magyar csapatok előnyomulását, minden elképzelhető módon hasznavehetatlenné tették az összes hátrahagyott élelmiszereket. Mintán pe-

dig csapatainkat újból csoportosítottuk és taktikai okokból visszavontuk, a legkeserveesebb helyzetbe jutottak ezen az elpusztított vidéken. Kizárólag a tréne voltak utalva és ez az orosz tápvonalak hosszúsága és rettenetes-mennyiségű szállítványok miatt hasznavehetatlenné vált utak miatt, szinte lehetetlen,

Az osztrák-magyar hadvezetőség azonban mindezen demonstrációval szemben nem akarta magát zavartatni és az orosz hadvezetőségnek az a reménye, hogy a kárpáti támadás által megényhül a helyzet északon, kudarcot vallott. Mindazok a pusztítások, amelyeket a barbár orosz hadsereg magyar vidéken, úgy mint Homonnán, Mezőlaboreon, Fenyvesvölgyön, továbbá Bereg- és Máramaros vármegyékben végeztek, meglehetősen nagyok, mégis nem rabolhatták ki véglegesen az egész vidéket az oroszok, mert az ellenük vetett erőink mindannyiszor hamarabb visszanyomták őket. Ma csak néhány hegyes vidéken találhatunk oroszokat Magyarországon északkeleti részében és valószínű, hogy ezek a megingatott csapatok rövid idő alatt kénytelenek lesznek kitakarodni.

Harcok a befagyott Latorcán.

Rotterdam, január 2. A Morning Post jelenti: A kárpáti harcok kétségbeesett heveséggel folynak mindkét részről. Az oroszok megerősítették csapatukat a Latorca völgyében, ahol immár két hete folyik a küzdelem. A múlt vasárnap a befagyott Latorca folyó. Az oroszok hét kilométernyi hosszúságban áttörték a folyó jegét, hogy megakadályozzák a magyar csapatokat az átkelésben. A folyó azonban a következő éjszaka újra befagyott és az átkelés több ponton ismét lehetséges volt. A folyó jegén ember ember ellen harcolt és megesett, hogy a küzdelem hevében az oroszok alatt betörött a jég és a katonákat örökre elnyelte a víz.

Ujabb támadás az uzsoki szoros ellen.

Sátoraljanhely. Az oroszok az uzsoki szorosnál szenvedett kudarcok után újból megpróbálkoznak, hogy ezt a kárpáti szorost ismét birtokukba kerítsék. Visszaszorításuk után újabb csapatokkal próbálnak előnyomulni, azonban csapataink is készek a harcra.

A nyugati kárpáti szorosok.

Ungvár. Máramaros vármegyében Okörmezőtől északra visszavertük az oroszokat. Az ungi csapatok már galíciai földön üldözik az ellenséget. Az uzsoki szorostól nyugatra immár valamennyi kárpáti szorost a mi csapataink uralják.

Tisza István Bécsben. Bécsből jelenti a Bud. Tud.: Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel titkára, Latinovich Endre társaságában Bécsbe érkezett és a Magyar Házban szállt meg. A miniszterelnök a délelőtti folyamán magánkihallgatáson jelent meg a király előtt, melynek során az újv alkalmából tolmácsolta a királynak a magyar kormány szerencsekívánatait. A miniszterelnök az uralkodóhoz Bécs-

ben időző tagjainál meg fog jeleni újv alkalmából előttük is kifejezzé szerencsekívánatait. Bécsi tartózkodás miniszterelnök megbeszélését folytat gróf külügyminiszterrel, Krobatin lovügyminiszterrel és Stürgkh gróf osz. miniszterelnökkel Tisza István gróf val, még ma éjjel visszatér Budapestre.

Két millió csomag török cigaretta katonáinknak.

(A török szövetségesek ajándéka. — Konstantinápolyi magyar egylet akciója.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Egy nagy török vállalat magyar főtisztviselője, N. Henrik érdekes levelet írt a háborus Konstantinápolyból Aradra itt élő barátjának, aki a levelet — magánvonatkozású részeinek elhagyásával — közölte velünk.

— Az ellenséges államok alattvalói közül most már azok, akik gyanusak voltak és több ízben kimutatták ellenséges érzésüket a török nemet iránt, bent élvezik a nyugalmat valahol Anatóliában vagy Koniában, vagy Kaisseriében — írja a Konstantinápolyban élő magyar. — Az előbbi kellemesebb ilyen tartózkodásra, mert vasutja van, az utóbbi nem, mert a végállomástól még egynéhány napi karavánutat kell megtenni.

Az idegenek elűzése eddig szintén semmiféle komolyabb akadályokba nem ütközött és csakis az ellenséges államok alattvalóinak kellett a rendőrségen jelentkezni és az elutazásra engedélyt kérni: később ezt is meg kellett szorítani, mert tekintve, hogy az ellenséges államok sem engedik el a török alattvalókat, a törököknek is ugyanilyen feltételeket kellett adni. Törökország helyzete és óriási kiterjedése megkövetelte most már azt az intézkedést, amely a napokban életbe lépett, hogy az idegenek Törökország csak bizonyos pontjairól utazhatnak el és az elutazás előtt mindenkinek jelentkezni kell a kerületéhez tartozó rendőrségen, ez azután átír a rendőrigazgatósághoz, ahol az utas az elutazási engedélyt megkapja.

Ma egy igen kedves hírről értesültem. A Magyar Egyesület gyűjtést indított avégből, hogy a német és osztrák-magyar hadseregek cigarettával, jó fajta török dohányjal legyenek ellátva. Az eszme meleg talajra talált a kolóniák körében és az eredmény nagyon kedvező. A Magyar Egyesület azonban nemcsak a kolóniákhoz fordult, hanem a török testvérekhez is és levélben felkérte a Türk Derneghi török társaságot és az Union Progrés klubot, hogy a gyűjtéshez járuljanak hozzá.

A két egyesület nagyon megleghangu levélben minden támogatást megígért, a Türk Derneghi egy estélyt adott a magyarok tiszteletére és mint ma értesültem róla, ezek az egyesült török klubok két millió csomag cigarettát fognak a német és osztrák-magyar hadaknak küldeni, olyan csomagokba csomagolva, amelyek mindegyikén ott lesz a török, a német, az osztrák és a magyar zászló.

Az utóbbi időben sokat, gyakran beszélgettem török barátaimmal és mindegyik oly szeretettel beszélt rólunk és a magyar hadseregről, mint még soha. Hittem a szavakban is, de ez a tett fényes bizonyítéka annak, hogy itt őnzellen, igaz testvériségről van szó, s az a testvériség, amelyről mindannyian tudunk, amelyről sokak és annyian írtak és amit annyian fejtegettek, nemcsak tényleg létezik, de oly erős, hogy azt semmiféle beavatkozás, semmiféle intrika és veszély nem tudja meggyöngyíteni.

Tegnap megjelent még egy újv törvény, amely megtiltja azt, hogy a török alattvalók idegen, hadban álló nemzetek polgárainak fizetéseket teljesítsenek.

Aradin alezredes hős tűzérei.

srappell záporban megmentett ágyuk. — A kisszentmiklósi parancsnok megsebesülésének rossz napján.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Örökre gyásznappja lesz a kisszentmiklósi tűzéreknak december 16-ika, Bugarin alezredes megsebesülésének napja. Kitérülhetetlenül mély gyász és bánatot okozott a rajongásig szeretett parancsnok tragikus sorsa. A hány tiszttel és katonával beszélünk, az mind könyes szemmel szól a kiváló ember szerencsétlen elmulásáról, akinek személye annyira összenőtt csapatával, hogy katonái most úgy érzik magukat, mint az apjukat vesztett árvák.

Ezt az impressziót nyertük azokból az ószinte és keresetlen szavakból, amelyeket a kisszentmiklósi tűzerosztály legénységének hazairt leveleiből olvashatunk ki és ezeket az érzelmeket árulta el ma az Aradi Közlöny tudósítója előtt egy főhadnagy, aki a megsiratott alezredes mellett végzett igen fontos szolgálatot és főnöke megsebesülésének közvetlen tanúja volt. A most Aradon tartózkodó főhadnagy a következőket mondotta:

— December tizenhatodikán reggel L. mellett azt a parancsot kaptuk, hogy ütegeink kezdjék meg a tüzelést a velünk szemben álló orosz tüzérekre. A helyzet olyan volt, hogy mi kisszentmiklósiak kerültünk a tűzérállások első sorába, míg mögöttünk tarackok foglaltak el pozíciókat. A tüzérés mögött jóval hátrább még régebbi időből származó gyalogsági lövészárkok húzódtak el, azonban azokban katonaság ez alkatommal nem volt. A mi ütegeink egyike olyan helyet foglalt el, hogy az ellenség feltáplálni nem tudta, a másikat pedig az ellenséges tüzelés megkezdésekor parancsnokunk megvizsgálta, és miután úgy találta, hogy az oroszok elég rosszul lőnek és az üteg nagyobb veszélynek kitéve nincs az elfoglalt pozícióban hagyta. Ő maga az előbb említett üteg közelében foglalt helyet a részére készített fedezékben. Az oroszok igen heves tüzharcot folytattak az — üres lövészárkok ellen. Mikor látták azonban, hogy ott semmi hatása nincs az ágyuzásuknak, a mögöttünk levő tarackjainkat kezdtek löni, de szintén hatástalanul. Nemsokára ránk került a sor. Mi, úgy látszik, igen kellemetlenek voltunk nekik, mert reteneles gránátüzet zúdítottak ránk. Szünet nélkül ütöttek be a retentő kellemetlen hatású lövegek, azonban kárt nem tettek, mert a puha talaj kivédte a hatásukat és ellensúlyozta az erejüket. Egyik ütegünk előtt közvetlenül lecsapott gránát például fel se robbant.

— Parancsnokunk időközönként elhagyta védett helyét, hogy szokásához híven maga győződjék meg tüzelésünk hatásáról. Mitsem törődve az ellenséges ágyuzással állt helyén és intézkedett, ha szükségét látta. Visszatérve fedezékébe alig foglalta el helyét, amikor a fedett hely közvetlen közelében lecsapott egy gránát, amelynek egyik darabja átütötte a fedezékét és azon keresztül alezredesünk csáklójába csapott. Azt is átütve tarkóját felrakította. Amikor én odafutottam már erősen vérzett és arról panaszkodott, hogy bal oldalában zsibbadást érez. Rögtön megjelent az orvos, aki bekötözte és intézkedett, hogy hordágyon a kötőhelyre vigyék parancsnokunkat. Óriási szomorúságot okozott szeretett főnökünk megsebesülése, amely őt is aggodalommal töltötte el. Tábornokaink is ószinte részvételt ér-

tesültek a lesújtó hírről. Egyikük intézkedett, hogy az alezredes urat rögtön vigyék autóbíllal a front mögé, hogy kórházba szállíthassák.

— Az állapot napközben nem rosszabbodott. Annyit megállapítottak az orvosok, hogy a seb súlyos, az agy egy kevésbé érintve volt, de életveszélyesnek nem mondták. Este örömmel hallottuk, hogy parancsnokunk sokkal jobban érzi magát és hogy már elszívott egy cigarettát. Föllélegzettünk a jó hír hallatára és az volt egyetlen imádságunk, vajha alezredesünk mihamarabb felgyógyulna.

— Két-három hét múlva újra itt leszek — mondotta ő maga — mikor este elbucszunk tőle, mert elszállították a harcéről. Sajnos, ez a szállítás lett a tragédia okozója. A háborus viszonyok miatt a transzport egy napot készt és mire a Hercul-szanatóriumba került parancsnokunk, az orvosi tudomány már nem segíthetett. A hosszú uton infektio állott be és az orvosok véleménye szerint legalább egy nappal megkésve került a megboldogult kiváló ember a szanatóriumba. Tetőtlenül kellett vergődését nézniök, amelytől a halál váltotta meg.

Mintha a haragvó sors azon a szomorú december 16-án teljesen kiakarta volna velük üritetni a keserűség kelyhét. Mikor az osztály megtudta, hogy imádott parancsnoka megsebesült, egyszerre minden ember úgy érezte, hogy az alezredes vére bosszuért kiált az égre. A mi tűzünk olyan volt, mint talán soha, de az oroszok is olyan retentő erővel dolgoztak, hogy minden a legnagyobb veszedelemben forgott. Ebben a végsőkig fokozódott kritikus helyzetben kaptuk a parancsot, hogy változtassunk pozíciót. Megjegyzendő, hogy a tüzérés helyzetváltoztatása szabályozva van és csak a legvégső szükség parancsolhat olyan ellenséges tűzben helyzet cserét, miot amilyet nekünk kellett végrehajtanunk. Éreztük és láttuk a végzetet magunk előtt. A halál közelsége ihletett meg minden embert és ha soha se láttam volna eddig, ha soha se tudtam volna a percig, hogy a kisszentmiklósi tűzerek a csodával határos tettekre képesek, most láttam. Az leirhatatlan jelenet marad örökre, ami akkor L.-nél történt. Valóban csak oroszlan szívű emberek lehetnek képesek arra, hogy ágyukat abból a tűzből kimentesék. Százzámra hullott minden egyes emberre a srappellgolyó, minden lépésnél száz halál várt hős katonáinkra és azok retenthetően dolgoztak. Vitték vissza az ágyukat, olyan olaszantsággal, amelyet csak az a mérhetetlen fájdalom szülhetett, amelyet parancsnokunk megsebesülése miatt éreztünk. Nem is emberi szemnek való látvány volt az, ami ott lejátszódott. Kétségtelen, hogy ezek az órák voltak a megpróbáltatások legsúlyosabb órái. Tűzereink isteni munkát végeztek. Megmentettek mindent, az osztály sértetlenül vonult újabb állásába.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjeli használható)	
mellőrállomás)	— — — — — 151
Küldőhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Harminc esztendő.

Harmadik lustrumát zárja le ez az esztendő az Aradi Közlönynek. Harmincadik évébe fordult ennek az aradi lapnak pályája, amely ha visszatekint és újra számba veszi az állomásait, akkor büszkeséggel mondhatja el, hogy nem maradt el ama város és ama nagyvidék mellőli, vagy mögüli, amelynek felvirágzásában, kulturális és gazdasági fellendülésében utmutató, meleg tűzű és messzire világító fáklya és mindvégig hűsége jó barát volt.

Amikor ezelőtt három évtizeddel az akkori viszonyoknak megfelelő keretek közt elindult nehéz és rögös utján ez az ujság a vidéki hírlapírás primitív eszközeivel felszerelve, fogadalmat tett. A liberális és demokratikus haladásnak szegődött apostolává. Hogy ezekhez az elvekhez hű maradt, hogy semmiféle más tekintet nem ismert, minthogy független, szabad és bátor szavu krónikása legyen az eseményeknek, megszerette a magyar közönség és szeretetének melegével segített a fejlődésben. Szabad nekünk elmondanunk, hogy az a hatás, amelyvel közönségünkre voltunk, a magyar vidéki zszurnalisztika történetében páratlan. Mi óhajtottuk állandóan, hogy a közönség az Aradi Közlönytől fővárosi nivót követeljen és mi természetesen örömmel engedelmesskedtünk a parancsnak. Szabad nekünk a harmincadik esztendőnek mesgyéjén elmondanunk, hogy az Aradi Közlöny elérte a közönsége által diktált tempót és nivót. Szabad, mert elismeri rólunk az egész magyar zszurnalista gárda és elismeri az az óriási tábor, amely a mi hűsége híveinkből, ami olvasóinkból és barátainkból áll.

Örömmel és jogos önmegelégedéssel vetjük meg leikiismeretünkkel ezt a számadást ma, amikor a bennünket irányító események zuhatagában egy pillanatra a magunk háza tájékán nőzünk szét, de csak azért, hogy azt olyannak rendezzük be, amely az eljövendő idők szükségleteinek is eleget tudjon tenni. Örömmel állapítjuk meg, hogy fegyvertárunk, amellyel az országnak és városnak harcát vivjük, fényesebbé vált harminc esztendő nagy küzdelmeiben. Megacélosodott közönségünk szeretetének tűzében, tiszta és makulátlan, az idők viharai után is. Erős a karunk, mert a szívünket és agyunkat ma sem heviti más gondolat, minthogy az Aradi Közlöny haladjon azon az uton tovább, mely őt a harminc év alatt az elért magaslatra irányította.

Elmerjük mondani, hogy bizunk önmagunkban és ez a bizalom abból a tényből táplálkozik, hogy eddig is voltak nagy sikereink. Az Aradi Közlöny a háboru alatt is megmutatta, hogy értesülései igen gyakran megelőzik a fővárosi lapokéit és az ország minden részéből halljuk, hogy az Aradi Közlöny háborus számai nyújtanak legkimerítőbb és legmegbízhatóbb tájékoztatást.

Ez is a mi célunk. Németország példájára hivatkozunk, ahol számos nagy vidéki város lapja vezető pozíciót foglal el igen sok fővárosi lap előtt.

Sikereinket közönségünk példátlan támogatásának köszönjük. Hálánkat ezért azzal röjjük le, hogy a lehető legjobb újságot csináljuk a jövőben is.

Csapataink sztratégiai helyzete kedvező Galiciában.

(Előrenyomulás — Lemberg felé. — Az új orosz erők offenzívája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Von Schreibershofen őrnagy, a Vossische Zeitung katonai szakértője a következőket írja a galíciai harcok helyzetéről:

— Nyugat-Galiciában megint beállott egyike azoknak a váltoásoknak, amelyekben a keleti harcok annyira bővelkedik, amelyek már gyakran előidézték az egész helyzet megfordulását. A háború első szakában nagy orosz erők előnyomulása, amelyek a győzelmesen előrehaladó déllengyelországi osztrák-magyar sereg és a Lemberg felé a jobb szárnyat sikeresen fedő hadseregcsoportunk közé tölték magukat, annak idején arra kényszerítette az osztrák-magyar hadsereget, hogy Krakó vidékére vonuljon vissza. És a háború második szakaszában a szövetségeseknek már a Visztuláig és a Szau vonalig sikeresen keresztül vitt offenzívájukat megint fel kellett adni, mikor Varsó felől a németek balszárnya ellen orosz erősítések nyomultak előre. Most harmadszorra is meglepően orosz erősítések érkeztek Nyugat-Galiciába, aminek az oroszok offenzívája volt a következménye, miáltal az osztrák-magyar seregeknek a Kárpátok hegyseibe kellett visszavonulniuk.

Mikor december elején és közepén Nyugat-Lengyelországban nagy esata fejlődött ki, Visztulától délre Nyugat-Galiciában nagy orosz erők állottak, amelyeket az osztrák-magyar csapatok egyidejűleg két irányból támadtak. Egy hadseregcsoport Krakó környékéről és attól délre keleti irányban haladt előre. Frontális harcban visszavetette az orosz csapatokat, elfoglalta a Dunajec-folyó nyugati partját, helyenként átlépte azt a szakaszt és most is sikeresen folyó harcban áll a keleti partot uraló magaslatok ellen. Egy másik osztrák-magyar hadseregcsoport délről a Kárpátokon keresztül győzelmesen nyomult előre északi irányba. Számos ütközetben visszavetette az oroszokat, december 12-ikén döntő győzelmet aratott Ljmanowánál és tovább nyomult előre a Jaslo-Krosno-Zakliczyn vonalon túlra.

További előrehaladása az itt álló orosz csapatok bal szárnyát érzékenyen érintette volna és az oroszok további visszavonulására nézve nagy veszedelemet jelentett. Ezt a veszélyt az oroszok idejekorán felismerték és azonnal megtették a szükséges óvintézkedéseket, hogy elkerüljék. Jelentékeny erősítéseket hoztak. Hogy ezek honnan jöttek, azt innen nem lehet megállapítani. Lehet, hogy még visszatartott, az ország belsejében tartózkodott tartalékok voltak, de az is lehet, hogy olyan csapatrészek, amelyeket a harcok során másik részekről hoztak Nyugatgaliciába. Mielőtt az erősítések megérkeztek, az oroszok offenzívába mentek át és pedig az osztrák-magyar hadseregnek azon része ellen, amely nekik legveszedelmesebbnek látszott, a déli felől az orosz balszárny ellen nyomuló sereg. Az első orosz támadás nem sikerült. Új orosz erősítések érkeztek a ezeknek segítségével, másodszor már jobb sikerrel, megismételték a támadást. Az osztrák-magyar csapatokat visszavetették a Jaslo-Krosno vonalról és később a tovább folytatott orosz offenzíva elől a Kárpátok főgerincén-

colatához kellett visszajönniük. Ez a visszavonulás főleg a keleti szárnyra vonatkozott, amely a Dukla szorosától északra lévő vidékig ment vissza.

A nyugati szárny ezzel szemben Zakliczyn vidékén a Dunajec és Biala folyók között sikeresen tartotta magát és minden ellene intézett támadást visszautasított. Tehát még most is nagyon kedvező az osztrák-magyar csapatok általános stratégiai helyzete. Még mindig két frontjuk van, amely majdnem derékszögben hajlik egymáshoz. Az egyik a Dunajec folyó torkolatától Zakliczyn vidékéig ér és kelet felé irányul. A másik, amely északra néz, Zakliczynnál közvetlenül csatlakozik az előbbihez és a Dukla-szoros vidékéig terjed. Még távolabb keletre ettől az osztrák-magyar kárpáti hadseregnek egy része előnyomulásban van a hegységen keresztül és előnyomulásának általános iránya Lemberg. Ez a hadseregcsoport már elfoglalta a legfontosabb kárpáti szorosokat és északi irányban folytatta előrehaladását. További előrehaladása a Kárpátok elővidékén és a nyugatgalíciai síkságon nagy jelentőséggel bírhat a nyugatgalíciai harcok többi részeire is.

Mindazideig az orosz előnyomulás, magában véve természetesen bármily kavessé örvendetes is, még nem gyakorolt káros hatást a többi operációkra. Az osztrák-magyarok még sikeres harcban állnak a Dunajec-szakasznál és amíg ez így marad, addig a nyugat-lengyelországi harcok teljesen érintetlen marad. A szövetségesek ott folytathatják támadásukat, tekintet nélkül a galíciai orosz ellenoffenzívára. Eddig, mint ezt a hivatalos jelentések is mondták — így is történt. Hogy sikerülni fog-e és mikor a galíciai orosz ellenoffenzíva megállítása, azt a kérdést ma még nem lehet áttekinteni. Az osztrák-magyar hadvezetőség bizonyára rögtön megtette a megfelelő ellenintézkedéseket, de mindenesetre bizonyos időbe telik, míg ezek hatásukat mutathatják. És ez idő alatt az oroszok további előnyomulását a nehezen járható kárpáti vidéken, különösen most, a téli évszakban aránylag könnyű lesz feltartani és így egyelőre semmiféle aggodalomra nincs ok.

A király unokája dragonyoszászlós. Bécsből jelentik: A király unokáját, Mária Valéria főhercegnő fiát a huszonegy éves Hubert Salvátor főherceget dragonyoszászlóssá nevezte ki.

Sebesültek hátaja. Püspökladányból küldték az Aradról oda elszállított sebesült katonák ezeket a sorokat az Aradi Közlönyhöz. Köszönetnyilvánítás az aradi tanítóképző kórház nemesszivi ápolónőinek. Ezután is igyekezünk a volt kedves és nemesszivi ápolónőnek köszönetünket kifejezni azokért a sok jókért és lelkiismeretes ápolásért, melyet velünk szemben tanúsítottak. Elsősorban dicsőre méltó a mi édes Wapsky kisasszony ápolónőnk, öv. Kellner Józsefné, Kellner Lajosné és Bem Zárka urhölgyek. Jóságukért és gondos ápolásukért kérjük Isten áldását rájuk és kívánunk nekik ez uton is boldog újévet. Kiváló tisztelettel: Két II. emeleti beteg.

IRODALOM ÉS MŰVÉS

Színházi műsor:

Vasárnap: délután: Katonadolog, szilindér.

Hétfő: II. Rákóczy Ferenc fogsága.

Kedd: Vér Mihály első fellépte: nábob leánya.

Szerda: délután: Svihákok, este: R. huszár.

Csütörtök: Itt először: Fészek a viharba.

Péntek: Fészek a viharba.

Szombat: Itt először: Szőke Pepi, operetta.

* A színház hírei. *Tündérlak magyar honban vagy a Rókkant huszár.* Budapesten a Király színházban a kiváló régi népszínmű 925-ik előadást éri meg. Aradon szerdán, Vízkereszt napján kerül színre, a főbb szerepekben Rontay, Borosnai, Fülöp Irma, Győző, Polgár, Várnay, Kiss Miklós, Deli és Vér Mihály. — Hétfőn II. Rákóczy Ferenc történelmi színmű kerül színre, míg kedden *Dolovai nábob leánya* kerül színre, a főbb szerepekben Kápolnay, Heppesné, Follinusné, Vér Mihály, Szendrey, Deli, Várnay, Kiss Miklós, Herold, Virág. Előkészületben Szőke Pepi, csibészoperetta.

* A jövő hét próza újdonsága. „Fészek a viharban” című vígjáték lesz. A darab a német színpadokról került a Víg-színház műsorára és a szerző, egy a háború véres borzalmas eseményeit közt is oly gyakran előforduló bájos poetikus epizódokat használt fel vígjátékának tárgyául. Kétségtelen kvalitásra vall, hogy tárgyát a vérbeli író poézisével és izlésével dolgozta fel olyan genialitással, hogy a néző a háború véres borzalmaságából semmit se lát, ellenben ennek sötét háttéréből darabjának minden alakja kitűnő beállításával plasztikusan domborodik ki. A cselekmény főalakjai egy oroszlelgyel grófnő és az őt meghódító magyar főhadnagy, kiknek szerelmi regénye képezik a darab gerincét. A darab többi szereplői egy-egy kitűnően karakterizált és megrajzolt epizód alakok, kiknek ügyes csoportosítása és keretbe illesztése által az alaptéma nemcsak hogy megfelelő keretet nyert, hanem általuk a szerző a lírikus főmotívumot kellőleg színessé, változatosá és ami a vígjáték mellőzhetetlen feltétele, derűssé, mulatságossá is tudta tenni.

* Henny Porten hétfőn lép fel az Apollóban. A moziki életében művészi eseményt jelent Henny Porten fellépte. A csodaszép, szőke mozdíva hétfőn lép fel legújabb szerepében az Apolló-színházban, a mely kiváló összeköttetései révén a maga számára biztosította az összes Henny Porten képeket. A boldogság völgye a hétfőn bemutatásra kerül többfelvonalú drámának a címe. Henny Porten egy szerezélen asszony szerepét játssza, a ki a nehéz megpróbáltatások után megpihenhet a boldogság völgyében. Henny Porten művészi kvalitásai pompásan érvényesülnek ebben a megkapó drámában, a melynek kiállítását valószínűleg festői remekmű. Ezzel a képpel együtt kerül hétfőn bemutatásra egy hatalmas német háborús dráma: A becsület mezején. A háború levegőjében játszódik le a cselekmény, a mely a derék németek hazafiságát és haláltmegvető bátorságát jellemzően mutatja be.

* Elűzött királyfi. (Érdekfeszítő udvari történet az Urániában.) A fejedelmi udvarok sötét mélységeibe, az udvari cseiszövés és intrikák világába vezet bennünket a színház mai drámája. Hatalomra vágyó miniszterek, trónra vágyó főurak népesítik be a képet, kik mindgyíke ravasz, aljas eszközökkel tör elője felé. A nők is kivesszik részüket az intrikából és a trón magasztára vágyó hercegnő mitől sem riad vissza, hogy a király kezét és trónját magának megszerezhesse. De vannak a királynak hűséges jó barátai is, kik vigyáznak ellenségeire és erős szívvel állnak uruk mellé, hogy őt és trónját szilárdan, becsületesen megvédjék. A dráma lebilincselő érdekességű meséje abban csuccosodik ki, hogy az intrikus miniszterelnök egy oly hercegnőt akar a királyhoz nőül adni, aki őt azután teljhatalmu kormányzóvá tenné, azonban a herceg szerelmese, Oros hercegnő és hűséges hadnagya megbiúsítja ezt a tervet.

* A halál torkában. (Vasárnap az Apollóban.) Ezt a szenzációs drámát vasárnap mutatja be az Apolló-színház több színes hangulattal együtt.

Éres harcok Varsó előtt.

etek előretörése a Bzura—Rawka szakaszon és a Pilicánál. — Hirdetés a gyengén ostromolt Przemyslből.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Bécs—Berlin, január 2.

Schreibershoten őrnagy, szolgálaton kívüli, a Vossische Zeitung katonai munkácsarsa így itéli meg a háboru eddigi eredményét: Bár kénytelenek voltunk a háboru egyszerre három hatalom ellen feivenni és jóllehet az egyik oldalon gyarmati csapatokat is szállítottak az arcvonalra, a másik oldalon pedig számra nézve tulerős sereggel kellett küzdenünk, mégis támadólag léphettünk fel mindkét oldalon a háboru folyamán az ellenséget saját földjén kerestük fel és ellenséges földön állnak győzelmes csapataink. Ez nagy, igen nagy dolog.

A tehetetlen orosz hadsereg.

Pétervárról jelentik Amsterdámba: A Nowoje Vremja írja: Az osztrákok megjelenése a kelet beszki szorosokban Przemysl irányába figyelmessé tette az oroszokat Boehm-Ernolli tábornok déli seregének felvonulására. Az orosz hadsereg főfeladata, hogy ezt a sereget megverje. Az oroszok a sanok—liskol fronton és a Dukla szoros környékén szenvedett vereségeket jóvátették azzal, hogy karácsony napján kiverték az osztrákokat a tuchow—olping-i hadállásaikból. Egyidajüleg megingatták a zunigrod—dukla ellenséges vonalat s két részre osztottuk az osztrák frontot, amelyek közül a déli visszavonulóban van. Visszavonulásukat a Kárpátok megnehesítik, míg a mi üldözésünk a tuchow—olping-i nyugati csapatokat elvágja Boehm Ernolli hadosztályától.

A Nowoje Vremja e hírhez a Times pétervári tudósítója hozzáfűsi:

— Oroszország közvéleményét az utóbbi időben az orosz lapok felelőtlen megjegyzései gyakran félrevezették. Az írókat bizonyára a legjobb intenció vezeti s céljuk bizonyára, hogy a csalódá-

sokat enyhítsék, amelyeket az orosz hadsereg tehetetlensége idézett elő.

A Russkoje Slowo óv attól, hogy a német vezérkart lebecsüljék s úgy véli, hogy Németország képes legalább négy millió embert hadba állítani. A lap azt tanácsolja, hogy a szövetségesek hadügyi és tengerészeti miniszterei minél előbb gyűljenek tanácskozásra össze Londonban s keressenek bázist egy közös haditerv számára.

Hindenburg a német főlénye.

Berlin, január 2. A Taegliche Rundschau jelenti Pétervárról: A Nowoje Vremja heti jelentésében kifejti, hogy a németek legnagyobb és egyetlen főlénye Hindenburg cselekvési képességében és a németek gyors közlekedési eszközeiben áll. Kétségkívül az utóbbi napokban Hindenburg csapatainak mozgása a tevékenység maximumát érte el. Gyorsaságukkal jutottak el a németek mai arcvonalukba. Itt makacs ellentállásra találtak. A hadi helyzet megváltoztatása két okból volna csak lehetséges. Először, ha a németek váratlan, új mozdulatokat tennének, másodsor, ha Hindenburg csapatai újabb erősítéseket kapnának. A nagy nehézségek dacára sem adták fel a németek centrumunk ellen a küzdelmet. Ugy látszik, hogy nagy erővel akarják megbontani az összeköttetést kelet-poroszországi jobb szárnyunk és lengyelországi centrumunk között. Hogy e célt elérhessék, birtokukba kell venniök a Bzura folyót egész terjedelmében. A hóval fődött partvidék tervüknek kedvező, de a folyó még nem tagyott be és így erős természeti akadályt képez. De ezenfelül már a háboru kitörése előtt nagy erősítéseket építettünk a folyó alsó részén.

Varsóért harcolnak a németek.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Londonból: A Daily Telegraph varsói tudósítója, Granville Forteshue a következőket írja: Megkezdődött a küzdelem Varsóért, folyik a nagy ütközet. A városban tisztán lehet hallani az ágyudörgést. A tornyokból látni Lengyelország végtelen síkját, a környéket éjszaka hat égő falu világítja be borzalmasan. Ágyudörgés közben egész tisztán meg lehet különböztetni hat különféle hangot. Hat különböző hangon füttyülnek a gojyók, hogy pályájukat földrengésszerű döggéssel fejezzék be. A pokoli lárma karakterisztikus a modern háborura. Az oroszok ezt muzsikának nevezik... Igen — gyászinduló... Ilyen gondolatok foglalkoztattak, amidőn végig mentem a jeruzsalmi uton, amely a csatatérhez vezet s amelyen előttem kétszázötvenezer ember marsolt végig. Mit érezhettek ezek a katonák, amikor először állottak szétrobbanó gránátok felhőjében. Becsület, dicsőség, vagy szörnyü halál vár rá-

juk. Valamennyinek egy az érzése most: a felelem és a kíváncsiság keveréke.

A legelső sorban ma egész új német tartalékok harcolnak. Tagadhatatlanul tért nyerne, míg a mi oldalunk nem nyer erősítést. Azt a halálmegvetést, amellyel a németek harcolnak, nem lehet leírni. Szerdáról csütörtökre virradó éjjel Szochaczew mellett rohamot intéztek az orosz lövészárkok ellen, amelyeket bevehetetleneknek mondanak. Az oroszok nem hihettek mást, mint hogy a németek megőrültek s elhatározták, hogy felnyársalják magukat az orosz bajonettkre. Valóságos ölom és vaserő fogadta a támadókat. Tízszor megújították a támadást, tízszor kellett visszamenniök. De amikor tizenegyszer feltüzött bajonettel támadtak, már megbénult az oroszok védekezereje s önként kiürítették az ellenség elől árkaikat félig csodálkozással, félig gyűlölettel teli.

Lángolnak a falvak Varsó körül.

Berlin, január 2. A nyugat-lengyelországi harctéren a német és az osztrák-magyar szövetséges csapatok két ponton fejtenek ki hatalmas offenzívát: a Bzura- és a Rawka-szakaszon és délről a Pilicánál. Támadásuk mind a két helyen eredményesen megy előre és máris nagy tért nyertek keleti, illetőleg északi irányban. A Bzura-szakasz máris a németek kezébe került, mert a folyó keleti oldalán tolnak a harcok. Ha tekintetbe vesszük, hogy a Bzura mindössze negyven kilométer távolságra van Varsótól, kiderül, hogy a német csapatok is mennyire megközelítették már Varsót. Ha a Bzura keleti oldalán vereség éri az oroszokat, akkor a németek egy nap alatt elmasírozhatnak Varsó falai alá. A rawkai szakaszon még harcolnak. A németek itt is kedvezően állnak, de még nincs birtokukban az egész szakasz. Skierniewice vidékén, amely csak nyolc kilométernyire nyugatra van a Rawkától, már messze keletre nyomultak csapaik és így erről a helyről is közelednek Varsó felé. Dél felől Tomaszow és Inowlodz vidékéről tehát a Pilica folyó jobb partjáról, a német és az osztrák-magyar csapatok hatalmas lépésekben törtetnek északi irányba Varsó felé.

Az entente lapok Oroszországból származott haditudósításai elárulják, hogy a Varsó környező falvakat lángba borították a mi ütegeink és hogy a lengyel fővárosban máris szakadatlanul hallják a rettenetes ágyuzást.

Berlin, január 2. Néhány orosz újság, amely eljutott Berlinbe is, azt írja, hogy a német aviatikusok csaknem mindennap megismétlik támadásaikat Varsó ellen. A németek nemesak bombákat dobnak le, hanem nyomtatott cédulákat is, amelyek többnyire a lengyelekhez szólnak. Egy cédulán az aviatikusok azt közlik a varsóiakkal, hogy ők tisztán csak katonai célokból támadják a várost és nagyon sajnálják, hogy bombáiknak polgári egyének is áldozatul esnek. E miatt a németek felszólítják a polgári egyéneket, hogy déli tizenkét és két óra között mindennap tartózkodjanak szobáikban, mert ezekben az órákban főgnak csak bombákat ledobni. Ezt az ígérteket a németek eddig pontosan be is tartották.

Ujévi jelentések az északi harctérről.

Budapest. A főhadiszállásról jelentik: A Kárpátokban és Bukovinában tovább folynak a harcok: ezek tegnap nem változtatták meg a helyzetet. A Biala-szakaszon Tarnovtól délre az ellenségnek a nap folyamán és éjszaka ismételt támadásait, súlyos veszteségeket okozva, visszavertük. Csapataink ez alkalommal 2000 oroszot fogtak el és hat gépfegyvert zsákmányoltak. A Visztulától északra tartós, erős kód akadályozza a harci tevékenységet, ennél fogva részben nyugalom van, részben kisebb előrehaladást teszünk. A déli harctéren semmi sem történt. Höfer altábornagy, a vezérkar főnöke helyettese.

Berlin. A nagy főhadiszállás jelenti a következők hadiszintéről: A keletporoszországi határon és Lengyelországban a helyzet változatlan maradt. Erős kód akadályozta a hadműveletet. Legfőbb hadvezetőség.

Varsó új kormányzója.

Berlin. A Vossische Zeitung írja: Varsó német haditagságba került parancsnokának, Korff bárónak utódját, Wowerki Wladimirovics Péter kamarást Münchenben jól ismerik. Nyaranta gyakran látta őt tegemsee-i világlájában Iswolski nagykövet s a kamarás a nagykövet feleségének kedvencei közé tartozott, akivel gyakran jelent meg Münchenben bevásárlásokat eszközölni vagy a társaságban forgolódni. Sokszor egyedül kereste fel Münchent, ahol a művészetek, főleg azonban a művésznők pártfogójának bizonyult. Művészi körökben, Wawerkin bárónő vezette be, aki évek

óta mint festő és Münchenben. A márké Münchenben csak „művész-kormányosnak” nevezték. Ugy mutatja, hogy mindig a németekért, a császárt, a német művészetért és hadseregért. Csak két város volt, amelyben jól érezte magát: München és Berlin. Nem szeretett Vlnában, eddigi működését helyén tartózkodni. Amikor a háboru kitört, azt a tanácsot adta nővérének, hogy maradjon Münchenben, mert mint nő és művésznőt a németek úgy sem fogják bántani.

Oroszország külön békéje.

Köln. A Ruszkoje Slowo, az orosz külügyminiszterium félhivatalos organuma a Kölnischer Zeitung szerint hosszú cikkben kifejti, hogy Oroszországnak nem érdeke támadó hadjáratot viselni Németország és Ausztria-Magyarország ellen. Oroszország ép úgy, mint Franciaország és Szerbia alkalmas pillanatban kössenek külön-külön becsületes békét. A háboru folytatása csak Anglia létérdeke. Dicsőítmények és bátorítások, amelyekkel Franciaország és Anglia nem fukarkodnak, nem segítenek, ha zsebük, mint eddig, csukva marad. Pétervárott folytatni kell az előadásokat a német kultúra jelentőségéről Oroszország számára, de ezuttal igazságosabb és barátságosabb nézeteknek kell napvilágot látniuk.

Przemysl védői.

Prága, január 2. A „Prager Tagblatt” repülő postán december 28-án feladott levelet kapott, amelyben többek közt azt írják, hogy az oroszoknak a várvédők elővön térnyerésére vezetett minden támadását visszaverték. Az oroszok messze távoltságban tartózkodnak várutegyeinktől. A levél közli még, hogy a várórség semmi szükségét nem szenved a legkitünőbb egészségnek örvend.

Nincs orosz győzelem — nincs angol hitel.

AMSTERDAM. Az oroszoknak Lengyelországban szenvedett legutóbbi vereségei azt eredményezték, hogy az angol bankárokkal folytatott milliárdos kölcsöntárgyalások bizonytalan időre elmaradtak.

Az oroszok hadifogságában.

Kopenhága. A Berlingske Tidende pétervári haditudósítója írja: A hadifoglyok táplálása nagy gondot okoz az oroszoknak. Valamennyi hadifoglyot előbb Kiewbe viszik s onnan oszlják szét őket az országba. A többséget Szibériába viszik, ahol a közkatonákat barakokban és kaszárnyákban helyezik el. A tisztek magánházakban laknak. A közkatonákat utak építésére, javítására használják, élelmet kapnak és egy kevés pénzt, amelyért dohányt vehetnek. A tisztek megkapják teljes havi fizetésüket. A foglyok úgy látszik megbarátkoztak már azzal a gondolattal, hogy oroszországi tartózkodásuk hosszúra fog nyúlni.

Alapítvány egy elesett aradi hadnagy emlékére. Brasch Simon, az Aradi Tejszarnok tulajdonosa kegyeletos módon örökölte meg a déli harctéren elesett fia, Brasch Miksa tartalékos honvéddahadnagy emlékét. A mai napon 3600 koronát adott át Varjassy Lajos polgármesternek, mint az aradi felsőkereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága elnökének, a következő levél kíséretében:

A hazáért vívott küzdelem áldozatul kívánta szeretett fiamat, Brasch Miksát. Hogy az ő nemes emléke ne csak az ő hozzátartozóinak szívében él-

jen, hanem a későbbi időkben is állandóan megmaradjon, fiam nevére és emlékezetére az aradi felsőkereskedelmi iskolában, mint amelynek az elhunyta is növendéke volt, alapítványt óhajtok tenni. Ezen alapítvány összegét, 3600, azaz Háromezer-hatszáz koronát az ide mellékelte takarékbetétkönyvében szármastatom át és kérem, hogy azt a következő rendeltetéssel átvenni és kezelni méltóztatassék: 1. Az alapítvány kamatait minden évben az aradi felsőkereskedelmi iskolának valamely szegénysorsu, tandíjmentességben nem részesülő növendéke kapja, oly célból, hogy ez tandíjának részbeni fedezésére szolgáljon. Felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül. — 2. A pályázók közül előnyben részesítendő: a) aradi szülők gyermekei, b) árva, vagy félárva gyermekek és c) azok, akik a pályázók közül jobb bizonyítványal rendelkeznek.

Varjassy Lajos polgármester az alapítványt meleg elismerő szavak kíséretében vette át.

Kitüntetett aradi tisztek.

— A háziereid segédtisztjének dekorálása. —

Az Aradi-Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Az aradi háziereid törhetetlen kitartásának, harci erényeinek újabb elismerését jelenti az a kitüntetés, amelyről a hivatalos lap legutóbbi száma ad hírt. Az újév napján megjelent katonai kitüntetések között az aradi gyalogezred egyik legkedveltebb tisztjének Jelussig Oszkár századosnak a neve szerepel. A királyi legfelsőbb elismerés annak a bátor, nagyszerű magatartásnak szól, amellyel a fiatal és szimpatikus százados Barza Simon ezredes — később a megbetegedett ezredparancsnok helyettesének — oldalán, mint ezredsegédtiszt a háboru kitörése óta öt hosszú hónapban át ellátta földadatát a százados.

Barza ezredes már elérte a királyi kitüntetés kegye és nem maradhatott el a kitüntetés az ezredes jobb kezének: Jelussig századosnak sem. Az uralkodó az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel adományozta a századosnak. Jelussig Oszkár, aki karácsony előtt az ezred hivatalos ügyeinek intézésére hazatért Aradra és néhány nap múlva indul újból a harctérre, aradi ismerősei és barátai szeretettel üdvözölték a szép kitüntetés alkalmából.

A kitüntetettek sorában még egy tisztje van a 33. gyalogezrednek: a királyi parancsára a legfelső dícsérő elismerést adják tudtul az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül Kilezer Lőrinc főhadnagynak. Ugyanebben a kitüntetésben részesül Tagányi Zoltán a 8. lovashadosztály parancsnokságához beosztott vezérkari főhadnagy.

A katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályát kapta a hős kasszenti-miklósi tűzérk egyik tisztje is: Rafain Zoltán 7. lovastüzérszázálybeli főhadnagyt dekorálta az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismerésül.

A honvédelmi miniszter rendeletével érte kitüntetés Löwy Zsigmondot, a 7. népfőlkölgyalogezredbeli hadnagyt, akit népfőlkölg főhadnaggyá neveztek ki. Löwy Zsigmond Löwinger Miksa dr.-nak az aradi közközbizottság igazgatóhelyettes főorvosának veje.

Érdekes megemlíteni, hogy a kitüntetett tisztek közt négy boszniai erődparancsnok van: Braun Rezső altábornagy trebinjei erődparancsnok, Haala Oszkár vezérőrnagy, szerajevói erődparancsnok, akik a Lipótrend hadiékítményes lovagkeresztjét, Bertolas Richárd ezredes, bilecai erődparancsnok, aki a vaskoronarend hadiékítményes 3. osztályát és Antosch Artur őrnagy kalinoviki erődparancsnok, aki a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályát kapta.

Kitüntették

a „XII” hc

— Tengeralattjáró hajónk sikere. emelték a Curiet. — Elsülyesztet sorhajó. —

— Távirati tudósítás. —

Bécs, január.

A francia flottát Otrantónál meg támadó „XII” tengeralattjáró tettért a király Kaisp Ervin ellentengernagyot és Lerch Egon sorhajóhadnagyt, a „XII” parancsnokát a Lipótrend hadiékítményes lovagkeresztjével tüntette ki, Zaccaria Ernő fragetthadnagy a harmadosztályu vaskoronarendet kapta, a tengeralattjáró legénysége pedig részben arany, részben első osztályu ezüst vitézségi érmet kapott.

A francia zászlós hajó sérüléseit titkolják.

Páris, január 2. (Rómán át.) Augagneur, francia tengerészeti miniszter nyilatkozatot tett közzé a lapokban, amelyben gyengíteni igyekszik azt a lesújtó hatást, amelyet a tengeralattjáró elvesztése és otrantói tengerszorosban elért osztrák-magyar siker a francia lakosságra tett. Augagneur miniszter azt akarja bizonyítani, hogy a tengeralattjáró elvesztése véletlen szerencsétlenség következtében is megtörténhetett, de erről még mindig nincsenek hivatalos jelentések. Azt, hogy a francia flotta vezérhajója milyen sérüléseket szenvedett, szintén nem közölték még a sajtóval s csak azt vitatják, hogy az otrantói támadásnak szerintük nincs stratégiai értékük.

Kiemelték a Curiet.

Milanó, január 2. Corzonáról jelentik a Corriere della Seranak: A Curie nevű francia tengeralattjárót kiemelték a tenger mélyéből. A hajó belsejében öt tengerész holtestet találtak.

Elsülyedt angol sorhajó.

Berlin, január 2. — (Wolff-ügynökség.) Londonból jelentik hivatalosan, hogy a „Formidable” angol sorhajó pénteken reggel a csatornába elsülyedt. A legénység 71 emberét egy cirkáló megmentette. Még bizonytalan, vajon aknába ütközött-e, vagy egy tengeralattjáró süllyesztette-e el? A „Formidable” 1898-ból származó sorhajó volt, 15.200 tonna tartalommal. Fegyverzete 4 darab 30 és fél centiméteres, 12 darab 15 centiméteres és 19 kisebb kaliberű ágyu volt. A hajón 4 torpedólanzírozó cső volt. Gépei 15.000 lóerősek és sebessége 18 tengeri mérföld. Legénysége 760 ember volt. A „Formidable” az 5. sorhajórajhoz tartozott és az utóbbi időkben többször szerepelt ama hajók sorában, amelyek a belga tengerpartot bombázták.

Hamburg, január 2. A Formidable angol sorhajó katasztrófáját itt a legnagyobb erkölcsi vereségek egyikének tartják, a mely Angliát a tengeri háboru során érte. A Formidable annak idején egy új, róla elnevezett hajótipus első példánya volt s az angol flotta kisebb típusú támadóhajói közül a legnagyobb teljesítőképességgel bírt. Hozzáértők bizonyosra veszik, hogy a Formidablet nem akna, hanem torpedó süllyesztette el. A katasztrófa ugyanis sűrűn járt, forgalmas helyen történt és egyáltalán nem valószínű a véletlen olyan játéka, hogy a sok hajó közül éppen az egyik típus vezérhajója kerüljön aknára. Nyilvánvalóan jól kiszámított s tervszerű német akció végzett az angol gőzössel.

Anglia átka.

— *Angliai munkásvezér az angol — A népszerűtlen háboru. a ötszázmillióval tartozik Angliának. —*

Aradi Közönség tudósítójától.

Arad, január 2.

Anglia tudatosan és szándékosan lángra a világot, azt remélté, hogy Oroszország eszen letiporja Ausztria-Magyarországot, Belgium és Franciaország Németországot addig feltartják, míg az osztrák-magyar monarchiával elkészült orosz hadsereg megadja neki a kegyelem-döfést, Nagybritánia azután nyugodtan bezsebelheti a háboru gazdasági gyümölcseit, hűen évszázadok óta követett elvéhez, amelyél fogva a maga háboruit másokkal vivatja meg. De minden egész másképen történt, amint azt Grey, Asquith és Churchill megálmodták. Anglia már a semleges államok szimpátiáját is elvesztette, sőt saját gyarmataiban is olyan irányzatok jutnak érvényre, amelyek egyáltalán nem kedveznek az angol érdekeknek. Semmi sem bizonyítja azt jobban, mint az amerikai Egyesült Államok magatartása és az ottani hangulatot nagyban befolyásolták az Amerikában élő irek. Rendkívül érdekes az a beszéd, amelyet Larkins James amerikai ir munkásvezér mondott el egy philadelphiai gyűlésen, amelyen sok ezer ember vett részt.

— Mi, akik Angliában élünk — mondotta Larkins — tudjuk, hogy *milyen rothadt hulla az angol kormány.* Tudjuk mennyire korrapt. Személyesen ismerem Asquithot. Ismerem társas- és benső életét és azt mondom önöknek, sok olyan államférfia volt már Angliának, aki átkává lett nemzetének, de azt hiszem, Asquith a leggyávább, leghazugabb, legjavíthatatlanabbul uljas azok közül, akik valaha is átkai lettek egy népnek.

Larkins hangsúlyozta, hogy Anglia sohasem viseli maga háboruit, hanem mindig másokkal harcoltat. Az angol diplomáciáról elismeri, hogy az a leggyafurtabb. Akikkel a legnagyobb jogtalanságot követi el, még azokban is azt a benyomást tudja kelteni, mintha a legnagyobb jótétményt gyakorolta volna velük.

Különös sikert aratott Larkins eme szavaival:

Az amerikai újságok brittebbek a brit újságoknál is. Az amerikai kormány és az amerikai nép, bármennyire hatalmasak, nem tudja ellenőrizni az amerikai újságokat. *Miért? Mert Amerika ötszáz millió fonttal tartozik angol tőkéseknek.* Az amerikai újságok azért irnak a britek mellett.

Larkins hatalmas éljenzéssel fogadott beszédét azzal a felhívással fejezte be, hogy Irország fia fogjanak fegyvert hazájuk felszabadítására.

És hogy már a gyarmatokban is kijózanodtak Angliából, azt fényesen mutatják a kanadai események. A háboru első helének lelkesedése helyett lehangozottság észlelhető. Kanadában a torzítás egyáltalában nem jár már eredménnyel, úgy, hogy a verbuváló ügynökök már az Egyesült Államokban próbálkoznak kísérletekkel, foglalólul ötszáz dollárt ígéretnek a fiatal embereknek, de mikor feleltik az uniformist, az ígéreteket nem váltják be. A kanadai ifjúság pedig tömegestől vándorol az Egyesült Államokba, félve, hogy behozzák az általános védkötelezettséget. Kanada gazdasági állapotai a lehető legszomorubbak és politikailag is nagyjelentőségű következményekkel jár majd a háboru Kanadára nézve. Egészen biztos, hogy az anyaország és a gyarmat közti kapcsolatok meg fog lazulni, a jelenlegi kormány bármennyire is igyekszik erősíteni a vi-

szonyt. És az is nagyon valószínű, hogy a legközelebbi választásnál kisebbségben marad a kormány, mert a lakosság túlnyomó nagy része nem akarta a háborut.

LEGUJABB.

Január 2 Éjjel 3 óra.
Táviróda cenzurázva.

Berlin, január 2.

Amsterdam. A „Tyd“ című lapnak a belga főhadiszálláson lévő tudósítója elismeri, hogy a szövetségesek Ypernél, ellentétben az angol sajtó jelentéseivel, nemcsak hogy sikereket nem értek el, hanem sokkal inkább súlyos veszteségeket szenvedtek. A szövetségesek, különösen az angolok, csak nagynehezen tudtak ellentálni a német támadásoknak. Minthogy különösen az angol-indiai csapatok szenvedtek sokat, megváltoztatták a szövetségesek felállítását.

Flandriában viharok pusztítanak. A futóárkokban mély vízben állanak az ellenfelek. A flottával együttműködés lehetetlen. Ypernél a vihar megállította a német offenzívát.

Lengyelországi orosz vereség lehangoló határu a szövetségesekre, akik attól félnek, hogy a németek az oroszok döntő leverése után teljes erejükkel nyugati ellenségeikre vetik magukat.

Köln. A „Progres“ című lap jelenti Párisból: A marokkói szpabikat a hadvezetőség a frontból visszarendelte, minthogy alkalmatlannak bizonyultak a lövészárkokban való szolgálatra. A „Progres“ kifejti, hogy semmiesetre sincs szó végleges szolgálaton kívüli helyezésről; a hadvezetőség csak azt az alkalmat várja, amikor a szpabik harcias tulajdonságait hasznosan értékesítheti.

Páris: Millerand hadügyminiszter elrendelte, hogy a francia sebesült katonák felgyógyulásuk után, mielőtt a harcra visszamenének, nyolc napi szabadságot kapjanak és felkereshessék otthonukat.

Genf: Az angol kormány értesülve arról, hogy Szerbiának a hadifoglyok élelmezése és ellátása sok gondot okoz, ajánlatot tett, hogy az elfogott osztrák-magyar katonákat Malta szigetén helyezték el. Szerbia elfogadta az ajánlatot. A hadifoglyokat legközelebb Antivariba viszik és behajózzák Maltába induló hajókra.

Rotterdam. Az elsütött Formidable angol sorhajó két nap előtt bombázta a zetbrüggeri kikötőt; ezzel kihívta a német tengeralattjárók támadását.

PARIS. Poincare elnök a diplomáciai kar újévi fogadásán azt mondta: *Meggyőződése, hogy esztendőre jótékony, jogon és szerződésiszteleten alapuló békét ünnepelnek.*

London. A Reuter ügynökség jelenti: Borden kanadai miniszterelnök kijelentette, hogyha világháboru még egy évig tart, akkor a gyarmatoknak még negyedszáz millió embert kell adni Anglia számára.

Rotterdam. Az angol király újév alkalomával gratuláló táviratokat váltott Poincare elnökkel. A király táviratában azt a reményét fejezi ki, hogy az újévben még szorosabb lesz az angol-francia barátság és hogy a háboru hamar véget ér. Wilson elnöknek is meglehangu újévi sürgönyt küldött a király.

Indiai csapatokat kérnek Szerbiába?

— Oroszország nem adhat több segítséget. — A törökök háborui. —

Távirati tudósítás.

Bécs—Konstantinápoly, január 2.

Bern. A Russkoje Slovo szerint az orosz kormány Angliától nagy indiai hadosztályt kért Szerbia részére. Az orosz kormány kijelentette, hogy lengyelországi, galíciai és kaukázusi harcteréken óriási erőire szüksége van és így tovább nem támogathatja Szerbiát, hanem ezt a feladatot Angliától várja.

Uj szerb vojvoda.

Milano, január 2. Nisből jelentik a Corriere della Seranak: Ivan Micic generális vojvodának nevezték ki.

Lefoglalt szerb egyenruhák.

Turin. A Stampa közli: Egy iteni nagy szabóegésztártaiban a rendőrség nagyvonzó szerb egyenruhát kobzott el.

Orosz területen harcolnak a törökök.

Konstantinápoly, január 2. Hír szerint a török hadsereg b vonat Ardaganba, a határtól a Kaukázus belsejében 80 kilométernyire fekvő városba. A tereshumani Hakkikat című lap azt állítja, hogy ezt a hírt illetékes forrásból megerősítettek. A megerősítés, hír szerint tegnap történt. A főhadiszállás azonban erről még semmit sem hozott nyilvánosságra.

Pétervár, január 2. Azok a török haderők, amelyek Van mellett megtámadták az oroszokat, huszezer főnyi gyalogságból és nagy számú lovasságból álltak. A törökök hallatlan fanatizmussal és hővel támadtak.

Berlin A Vossische Zeitung konstantinápolyi tudósítója jelenti: Értesülésem szerint a törökök most már Batumtól egészen Kars tartományig orosz területen állnak. Ideérkezett jelentések után azt hiszik, hogy a legközelebb napokban új sikerek várhatók a Kaukázusban. A meghódított terület lakossága nagy előzékenységet tanúsít a törökökkel szemben.

A Kölcsey Egyesület színműpályázata. December 31-én járt le az aradi Kölcsey Egyesület színműpályázata, amely pályadíjat szabadon választott tárgyú egyfelvonásos színműre tűzte ki az egyesület azzal a kikötéssel, hogy a pályanyertes egyfelvonásost az ideai Kölcsey-zsurok egyikén aradi műkedvelők bemutatták. Hosszu idő után ez az első pályázat, amelyet a Kölcsey Egyesület hirdet és az eredmény azt mutatja, hogy a pályázati érdeklődéssel találkozott és a pályázati feltételeknek megfelelően hét pályamunka érkezett be a határnapig Varsasny -rpád kir. tanácsos egyesületi elnök kezéhez. A beérkezett pályaművek a következők: 1. A sebesültek. Alkalmi színmű 1 felvonásban. Jelige: „A nagyvilágon kívül nincsen számmodra hely...“ stb. 2. Az első esők. Vigjáték 1 felvonásban. Jelige: „Mors potius mulla.“ 3. A rahói tanítónő. Színmű 1 felvonásban. Jelige: „Homo komini lupus.“ 4. Leányverseny. Kis színmű egy felvonásban. Jelige: „Győzz meg, hogy ami látszik, az való...“ stb. 5. A vándorlogény. Színmű 1 felvonásban. Jelige: „Május.“ 6. Üzletlár. Vigjáték 1 felvonásban. Jelige: „Aktuális.“ 7. Dálnokverseny. Renaissance színmű 1 felvonásban. Jelige: „S ha elátkozza százszor Pusztaszer: mégis gyztes, mégis új és magyar.“ — A pályamunkákat a zsüri, amelynek Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház tagja és Faragó Rezső, az Aradi Közönség munkatársa a tagjai, rövid időn belül meg-bírálja.

H I R E K.

Adományok Urbán Iván báró főispánnál

(Ujévi üdvözlések megváltása. — A Vörös Keresztnek és a hadbavonultaknak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Urbán Iván báró főispánhoz a múlt év utolsó napjában és január elseje óta nem nagyobb adományok folytak be az elesett katonák özvegyeinek és árváinak alapjára gyűjtött ujévi üdvözlések megváltásából. A hadbavonultak családtagjai részére, továbbá az aradmegyei Vörös Kereszt Egylet javára is jelentékeny összegű adományok érkeztek. Az adományokról a következő kimutatás számol be:

Aradvármegyei Vörös Kereszt Egylet javára befolyt pénzádományok. December 15-én Erdőskerek község 44 korona, december 16-án Kőrösbökény község 18 korona, 30 fillér, Dürr Armin háromalmási szegyszó 5 korona, december 29-én Baross Ferenc dr. 30 fillér, 1915. január 1-én Kornis Testvérek cég 100 korona, január 2-án Rozvány Pál mérnök Arad 30 korona.

A hadbavonultak családtagjai részére befolyt pénzádományok. Tornovai fűszolgabíró-cég december havi hozzájárulása 21 korona 51 fillér, Balogh Zoltán jegyző 5-ik adománya 16 korona, Kőrösbökény község 390 korona 28 fillér, Mondorlaki g. k. rom. lelkészi hivatal adománya 200 korona, Kintzig János és neje 500 korona, Aradmegyei jegyzői egylet 723 korona, Gyenge Erzsébet 10 korona, Geisztlinger Antal 10 korona, A oszalai állami szállótelep alkalmazottai 19 korona 60 fillér, Borosjenői tisztviselők hozzájárulása 23 korona 84 fillér.

Ujévi üdvözlések megváltása címén befolyt pénzádományok. December 31-én Varga Imre leány iskolai tanár 4 korona, Gyenge Erzsébet Dombegyháza 5 korona, Gaiszinger Antal Dombegyháza 5 korona, Kornis Testvérek cég Arad 100 kor., Kornis Arminné Arad 20 korona, Első Magy. Bizt. társ. tisztviselői 20 korona, Rosendorn Soma Alsósimánd 1 korona, Papp I. János g. kel. r. püspök 20 korona, Senk Ferenc főbíró 10 korona, Darányi János 10 korona, Apolló színház 50 korona, Edes Elemér fűszolgabíró Nagyhalmagy 3 korona, Gergelyi Lajos Nagyhalmagy 4 korona, Antalfy Lajos 60 fillér, Czigler Henrikné Nagyhalmagy 2 korona, Dragics Parten Nagyhalmagy 1 korona, Kraumer Sámuel Nagyhalmagy 2 korona, Krammer Miksa Nagyhalmagy 1 korona, Jank Nikulaie Nagyhalmagy 1 korona, Hanzéros Géza Nagyhalmagy 1 korona, Tamás Miklós Nagyhalmagy 40 fillér, Szima Miklós Nagyhalmagy 40 fillér, Scheer Ede Nagyhalmagy 1 korona, Enea a Jeldea Nagyhalmagy 1 korona, Weisz Armin dr. Nagyhalmagy 10 korona, Kovács Emil Nagyhalmagy 1 korona, Friedmann Sámuel Nagyhalmagy 1 korona, Rozenevoig Simon Nagyhalmagy 2 korona, Ilj. Illés József Nagyhalmagy 60 fillér, Mencer Jakab Nagyhalmagy 1 korona, Gálffy Lajos Nagyhalmagy 3 korona, Illés Mária Nagyhalmagy 1 korona, Kesztelbaum Mecza Nagyhalmagy 1 korona, Kiss Lajos Nagyhalmagy 1 korona, Szerény Sándor Nagyhalmagy 5 korona, Buczurka József körjegyző Nagyhalmagy 5 korona, Gasser Mihály körjegyző Nagyhalmagy 1 korona, Kurkó Ignác Keszendő 5 korona, Veres János Keszendő 2 korona, Kővári Józsefné Keszendő 1 korona 10 fillér, Mihucz Mihály Keszendő 1 korona, — Popa György Keszendő 1 korona, Joan Heraa Keszendő 1 korona, Fridmann Izidor Keszendő 3 korona, Marcea Avram Keszendő 1 korona, Oprea Lázár Keszendő 1 korona, Tamó Zsigmond körjegyző Háromalmás 1 korona, Dürr Armin Háromalmás 1 korona, Weisz Ignác Háromalmás 1 korona, Hönig Gyula gyűjtése Háromalmás 20 korona, Nika Sándor Háromalmás 1 korona, Baross Géza fűszolgabíró Borosjenő 5 korona, Sebauer Gábor dr. tb. fűszolgabíró Borosjenő 5 korona, Molnár István segédbíró Borosjenő 2 korona, Dienes József segédbíró Borosjenő 2 korona, Székely Jenő szegyszó Borosjenő 2 korona, Ungár

Jakab nyomdász Borosjenő 2 korona, Rátfai Lajos utmester Borosjenő 2 korona, Hunyár Algernon tb. főbíró Magyarócska 3 korona, Községi Előjáróság Medyebodzás 15 korona, Borosabesi járási fűszolgabíró 45 korona 10 fillér, Varga Zsigmond m. kir. telepfelügyelő Csála 3 korona, Dely Ferenc jegyző Szentleányfalva 5 korona, Kiss Lajos ig. tan. és neje Szentleányfalva 2 korona, Szekerka Róza óvónő-Dombegyháza 3 korona, Községi Előjáróság Medyegesyháza 33 korona, Molitoris Akos gazdatiszt Borosjenő 5 korona, Mellinger József Arad 10 korona, Groza Konstantin dr. Alósil 5 korona, Halasi Nagy Béla gyógyszerész Kürtös 10 korona, Sariot Lajos Arad 10 korona, Nagy Dánielné ref. lelkésznő Szentleányfalva 2 korona, Reinhart Kálmán áll. iparisk. igazgató Arad 20 korona, Ujpanád község Előjárósága 2 korona, Ujpanád községi jegyző 10 korona, Szentmárton község 100 korona, danozkay Patlantyus Ferenc 10 korona.

— Az ARADI KOZLONY legközelebbi száma kedden, január 5-én korán reggel a rendes terjedelemben kerül olvasóink elé.

— Hadifogságba jutott aradi zászlós. A házierezzel indult a harcra Adler Alfréd zászlós, a Neuman Testvérek cég tisztviselője. Számos ütközetben vett részt, vitézül harcolt, amit hazajött bajtársai és a maga írott levelei is tanúsítottak. Két hónapja azonban, hogy érte aggódó szülei nem kaptak felőle hírt. Senki sem tudott a fiatal tiszt sorsáról és a bánatos szülők már legrosszabb sejtésnek is helyt adtak szerető szívükben. Ma végre egy két soros írás vigaszt hozott Adler Samu kereskedő házába. A fia Moszkvából írta meg egy magyar tábori levelező lapon, hogy hadifogoly és jól érzi magát. A levelező lapot november 18-ikán adták fel és így hat heti időre volt szüksége a sok aggodást eloszlatott hírek.

— Frank Liborius — nyugalmában. Bécsből jelentik: A katonai Rendeleti Közlöny legújabb száma királyi kéziratot közöl, amely szerint az uralkodó elrendelte, hogy Frank Liborius gyalogsági tábornok, az V. hadsereg volt parancsnoka egészségi okból a nyugállományba átvétessék. Ugyancsak nyugalemba vonulnak Przyborski Alajos altábornagy és Bürkl Rudolf vezérőrnagy.

— A kínai köztársaság örökös elnöke. Londonból jelentik: Daily Telegraf írja: Juansikkai, a köztársaság elnöke keresztülvitt egy olyan törvényt, amely az elnökséget életelégységig biztosítja neki, sőt utódja kijelölését is Juansikkaira bizza.

— Japán a háború ellen. Milánóból jelentik: A Corriere della Sera híre szerint Japánban erős háború ellenes agitáció indult meg a melynek következtében a kormány lemondását minden nap várják.

— Goldmark meghalt. Bécsből jelentik tudósítónk késő éjjele: Goldmark Károly, a hírneves zeneköltő nyolcvanhárom éves korában ma este elhunyt. Az agg zeneszerzőt a Sába királynője, Ilázi tücsök, Berlichingeni Gótz operák koszos költőjét régi szeri baj gyötörte. Utolsó óráit eszméletlenül töltötte. Goldmark magyar származású volt: Keszthelyen született 1832-ben.

— Löwi Rézi aradi hangversenye. Megemlézték, hogy dr. Messernó Löwi Rézi a bécsi Filzner vonósnegyessel együtt a hóban hangversenyt tart az aradi Vörös Kereszt Egylet javára. Jegyek holnapról kezdve válthatók 6, 4, 3, 2 és 1 koronáért Weisz Lóó könyvkereskedésében, aki szívesfégből magára vállalta a koncert rendezését.

— Vaskereszttel kitünt.

A király megengedte, hogy az a zettek a német császár által adott keresztet elfogadják és viseljék vaskereszt első és második osztál, dorfi báró Conrad Ferenc gyalogságs, ns. Böhm-Ermolli Ede és Dankl Császi tábornokok; továbbá Theissruman Mór vezérkari test-beli század, kereszt másodosztályát: Feldsturmi-10.

Ferenc altábornagy, ns. Korwinau Kochan Alfréd, Fülekelecsényi Szende Ferenc és Meager József vezérőrnagyok, Bardolff Kárdy jt, ns. Hranilovic-Szvetassin Oszkár, báró Waldstätten Alfréd vezérkari ezredes, Morva-Lieszko Mierka Alfréd nyugállománybeli ezredes, Krensis Emil, Kundmann Rezső, Höger Pál és Ledenczei lovag Fischer Mór vezérkari testületbeli alezredek; továbbá Gallistel János tüzérségi törzsbeli és ns. Partyka Mór táviró-e-beli alezredek; Waldschütz Ottó, lovag Hüttenbrenner Erik és Scharnecki lovag Plentzaer Károly vezérkari testületbeli őrnagyok és a következő őrnagyok: Putz József, számf. a vasuti e-ben, beosztva a vezérkarnál, ns. Josipovich Zsigmond az 1. h-e-ben, Schlesinger Gusztáv a 2. utász-z-ban, Knaus Zsigmond, Meagy Ernő, Schmidt Imre, Wolf Oszkár, Ryback József, Votruba József és ns. Schuster Alfonz vezérkari testületbeli századosok, továbbá Savu Kornél százados, számf. az 5. gy-e-ben, beosztva a vezérkarnál.

— Orosz ágyu az aradi városháza előtt. Mint azt megirtuk, Arad városa a hadvezető-ségtől egy zsákmányolt orosz ágyút és egy gépfegyvert kapott, amelyek tegnap érkeztek meg. A polgármester a városháza előtti téren állíttatta fel az egykor veszedelmes, most ártalmatlanná tett fegyvereket, amelyeknek egész nap rengeteg bámulója volt. Az ágyu visszafutó-esővű, kis kaliberű, acélbronz tábori ágyu, amelynek zárókészüléke (Verschluss) hiányzik. A gépfegyverrel különösen hamar barátkoztak meg a bámulók, esővét forgatták, jobbra-balra bólogattak, sőt egyikük épen azon fáradozott, hogy egy rézét leszedje „emlékbe”, amikor a rendőr-őrszem közbelépett. A zsákmányolt fegyverek különben megnyerték a közönség tetszését, csak azt hibáztatták sokan, hogy nincs belőlük Aradon legalább ezer darab.

— Uj orvos Aradon. Lányi J. dr. egyetemista orvos, gyermek- és ideg orvos németországi tanulmányai után, megkezdte orvosi működését Aradon, Bohus-palotában. Bővebbet hírdetéseink között.

— Halálozás. Franz Adolf hetvenkét éves korában december 26-án Szemlakon elhunyt. Temetése a szemlaki római katolikus sírkertben december 28-án ment végbe. Halálát özvegye, gyermekei és unokái, és nagy rokonság gyászolják.

Prolich Nándor magánzó 74 éves korában január 1-én Aradon elhunyt. Temetése vasárnap, január 3-án délután fél háromkor lesz a Révai-utca 5. számú házból. Halálát gyermekei és nagy rokonság gyászolják.

— Aradi hírlapiróból konzuli hivatalnok. Berthold gróf közös külügyminiszter Illés Zsigmondot, a Kereskedelmi Múzeum konstantinápolyi levelezőjét, volt aradi lapszerkesztőt konzuli kereskedelmi szakhivatalnokká nevezte ki. Harkányi János báró, kereskedelmi miniszter, amikor Illést levelezői állásától fölmentette, eredményes és buzgó szolgálataiért köszönetnyilvánított.

— Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpai István 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére szíveket voltak küldeni: Vertán Istvánné 1 fassz szilvaikt és 5 kgr. cukrot, Mihályi out-rás 1 tál aukorsüteményt, Wilk out-rás 2 tortát, Halmay Andorné 10 üveg paradicsomot és 10 drb. tököt, mely nemes adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

Bevonulók részére meleg alsóruházatok, swetters, takarók és katonai felszerelések legolcsóbb árak mellett kaphatók Fodor és Halász uri divat üzletében Aradon, Fehér Kereszt szálló épületében.

Uresedésbe jött állásokra való pályázatoknál az Engel-féle kereskedelmi szaktanfolyam bizonyítványai mindenütt előnyben részesülnek. Januárban kezdődött tanfolyamra még beiratkozások eszközölhetők. (László Vilmos-utca 2., Földes-palota mellett.) 134

Magyar és osztrák hadihélyegek szállítását két koronájával veszi Kerpel József könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész helyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

A román karácsonyra felhívom a helybeli és vidéki igen tisztelt román közönség figyelmét Fischer Simon Szabadság-téri Nagy ruházatra, hol gyermekjátékokban óriási választék és nagyon jutányos árban kaphatók Tombolottárgyak, gyermekkosik és szék-tárgyak. 1986

Legdívatosabb névjegyek Kerpelnél.

Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére szíveket voltak küldeni: Vertán Istvánné 1 fassz szilvaikt és 5 kgr. cukrot, Mihályi out-rás 1 tál aukorsüteményt, Wilk out-rás 2 tortát, Halmay Andorné 10 üveg paradicsomot és 10 drb. tököt, mely nemes adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

Bevonulók részére meleg alsóruházatok, swetters, takarók és katonai felszerelések legolcsóbb árak mellett kaphatók Fodor és Halász uri divat üzletében Aradon, Fehér Kereszt szálló épületében.

Uresedésbe jött állásokra való pályázatoknál az Engel-féle kereskedelmi szaktanfolyam bizonyítványai mindenütt előnyben részesülnek. Januárban kezdődött tanfolyamra még beiratkozások eszközölhetők. (László Vilmos-utca 2., Földes-palota mellett.) 134

Magyar és osztrák hadihélyegek szállítását két koronájával veszi Kerpel József könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész helyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

A román karácsonyra felhívom a helybeli és vidéki igen tisztelt román közönség figyelmét Fischer Simon Szabadság-téri Nagy ruházatra, hol gyermekjátékokban óriási választék és nagyon jutányos árban kaphatók Tombolottárgyak, gyermekkosik és szék-tárgyak. 1986

Legdívatosabb névjegyek Kerpelnél.

segek iránti perek pedig Uray József kir. járásbíró ügyköréhez fognak tartozni.

A bűnügyeket Zih József és Otttrubay Dezső dr. kir. járásbírák látják el a következő megosztás szerint:

a becsületsértés, sikkasztás és testisértés miatt folyamatba tett bűnügyek a Zih József kir. járásbíró, a más egyéb büncselekmények miatt folyamatba tett bűnügyek pedig, valamint a bűnügyi megkeresések is az Otttrubay Dezső dr. kir. járásbíró ügyköréhez tartoznak. A fiatalok iránti perek pedig Uray József kir. járásbíró látja el, emellett ez utóbbi két bíró a büntető ügyek mellett polgári peres ügyeket is fog ellátni.

A perenkívüli ügyek közül a hagyatéki ügyeket Zih József kir. járásbíró, a végrehajtási és egyéb perenkívüli ügyeket pedig Kálmán Ferenc dr. kir. járásbíró látja el; addig azonban, amíg Zih József kir. járásbíró a katonai szolgálatból visszatér, az összes perenkívüli ügyeket, tehát a hagyatéki ügyeket is Kálmán Ferenc dr. kir. járásbíró látja el.

A telekkönyvi ügyeket ellátja és a telekkönyvi irodák felet a közvetlen felügyeletet gyakorolni fogja 12061—1914 I. M. E. sz. rendelettel ezen kir. járásbíróhoz rendszerezett bíró, ennek a kinevezéséig pedig egyelőre Elies Simon kir. járásbíró; aki azonban a normális viszonyok helyreállításáig polgári peres ügyekkel is fog foglalkozni.

A szóbeli kereseteket, a büntető feljelentéseket, valamint a szóval előterjesztett más kérelmeket és nyilatkozatokat Révay Kálmán kir. járásbíró látja el minden pénteken délelőtt 9—11 óra között. Amely héten a pénteki nap ünnepnapra esik, azon héten a esütörtöki nap a panaszfelvétel napja. Kivételet képeznek a záros határidőhöz kötött előterjesztések és kérelmek, amelyek bármely napon a hivatalos órák alatt felveendők.

A már folyamatban levő ügyekben mindenféle kérelmek és bejelentések azon bíró által veendőek fel, a kinél az ügy van.

Rendes törvénynapon a héten pénteki napját jelölöm ki, amikor is a felek délelőtt 9—11 óra között ügyük tárgyalása végett Révay Kálmán kir. járásbíró előtt idézés nélkül megjelenhetnek.

A teljesen írásba fogalt polgári ítéletek jegyzékét minden hétfőn kell kifüggeszteni a polgári peresügyek külön irodájának ajtaján.

A bírósági végrehajtók között az ügyek a következő módon oszlanak fel: Györffy Arnold bírósági végrehajtó ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, amelyekben a végrehajtást szenvedettek nevei I-től P-ig terjedő betűkkel kezdődnek, helyettesse: Török Dénes bírósági végrehajtó Török Dénes bírósági végrehajtó ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, amelyekben a végrehajtást szenvedettek nevei I-től P-ig terjedő betűkkel kezdődnek, helyettesse Najmányi Béla bírósági végrehajtó. Najmányi Béla bírósági végrehajtó ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, amelyekben a végrehajtást szenvedettek nevei O-tól Z-ig terjedő betűkkel kezdődnek, helyettesse Györffy Arnold bírósági végrehajtó.

A telekkönyvi iroda (írártár és kiadóhivatal) és a telekkönyvtár a felek részére köznapokon délelőtt 10 órától 12 óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9-től 11-ig áll nyitva; hetivásár és országos vásár napjain pedig délelőtt 9 órától 12 óráig.

TÖRVÉNYKEZÉS

Az aradi járásbíró új beosztása.

(Változások az új polgári perrend életbeléptetésével.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 2.

Az új polgári perrendtartás tudvalevőleg gyökeres változtatást idézett elő a járásbírói munkakörében is, amelyet lényegesen kibővített. A pereknek aránytalanul nagy százaléka a jövőben a kir. járásbírói hatáskörébe fog tartozni. Ma kora hajnalban az aradi járásbírói munkakörében már megkezdődött a nagy munka, a berendezkedés, átalakítás, amelyre Kovács József dr., a járásbírói kiváló vezetője személyesen ügyelt fel. A munka a mai napon teljesen befejezést is nyert, a járásbírói elhelyezkedett helyiségeiben, amelyek hót szóbeli bővültek. Az igazságügyi palota földszintjén számoltalan magyarító felírás igazítja utba a jogkereső publikumot, amely az új rendtartás értelmében a jövőben keresetét vagy panaszát szóbelileg is előadhatja.

Január elsejével a járásbírói munkakörében a bírósági új beosztása is érvénybe lép. Az új beosztás iránt — amely a közönséget kiválóan érdekli — Kovács József dr. vezető kir. járásbíró a háborús viszonyok által adott helyzettel szemlélve a következőképp intézkedett:

A központi bírói intézkedéseket, — a bűnügyi megkeresések kivételével, amely utóbbiak az Otttrubay Dezső dr. járásbíró ügyköréhez fognak tartozni, — Kovács József dr. vezető kir. járásbíró végzi és amennyiben a központi intézkedésekkel, a vezetéssel és állandó ellenőrzéssel járó teendő mellett még lehetséges lesz, polgári peres ügyeket is fog ellátni.

A polgári peres ügyeket Révay Kálmán, Elies Simon, Bozók Máttyás dr. és Uray József kir. járásbírák látják el és pedig a következő megosztás szerint: a) a váltóperek Révay Kálmán kir. járásbíró, b) a vasuti perek, örökösödési perek a végrehajtási megszüntetés, korlátozása vagy felülvizsgálata iránti perek az Elies Simon kir. járásbíró, c) a sommás visszahelyezés, valamint a bírelt és haszonbérlet iránti indított perek a Bozók Máttyás dr. kir. járásbíró, d) a házasságon kívüli születésből származó igények iránti perek, az ideiglenes nőtartás iránti perek, az ingatlan tulajdona vagy birtoka iránti perek és az ügyvédi munkadíjak és köl-

Az új polgári perrendtartás tudvalevőleg gyökeres változtatást idézett elő a járásbírói munkakörében is, amelyet lényegesen kibővített. A pereknek aránytalanul nagy százaléka a jövőben a kir. járásbírói hatáskörébe fog tartozni. Ma kora hajnalban az aradi járásbírói munkakörében már megkezdődött a nagy munka, a berendezkedés, átalakítás, amelyre Kovács József dr., a járásbírói kiváló vezetője személyesen ügyelt fel. A munka a mai napon teljesen befejezést is nyert, a járásbírói elhelyezkedett helyiségeiben, amelyek hót szóbeli bővültek. Az igazságügyi palota földszintjén számoltalan magyarító felírás igazítja utba a jogkereső publikumot, amely az új rendtartás értelmében a jövőben keresetét vagy panaszát szóbelileg is előadhatja.

Január elsejével a járásbírói munkakörében a bírósági új beosztása is érvénybe lép. Az új beosztás iránt — amely a közönséget kiválóan érdekli — Kovács József dr. vezető kir. járásbíró a háborús viszonyok által adott helyzettel szemlélve a következőképp intézkedett:

A központi bírói intézkedéseket, — a bűnügyi megkeresések kivételével, amely utóbbiak az Otttrubay Dezső dr. járásbíró ügyköréhez fognak tartozni, — Kovács József dr. vezető kir. járásbíró végzi és amennyiben a központi intézkedésekkel, a vezetéssel és állandó ellenőrzéssel járó teendő mellett még lehetséges lesz, polgári peres ügyeket is fog ellátni.

A polgári peres ügyeket Révay Kálmán, Elies Simon, Bozók Máttyás dr. és Uray József kir. járásbírák látják el és pedig a következő megosztás szerint: a) a váltóperek Révay Kálmán kir. járásbíró, b) a vasuti perek, örökösödési perek a végrehajtási megszüntetés, korlátozása vagy felülvizsgálata iránti perek az Elies Simon kir. járásbíró, c) a sommás visszahelyezés, valamint a bírelt és haszonbérlet iránti indított perek a Bozók Máttyás dr. kir. járásbíró, d) a házasságon kívüli születésből származó igények iránti perek, az ideiglenes nőtartás iránti perek, az ingatlan tulajdona vagy birtoka iránti perek és az ügyvédi munkadíjak és köl-

Feladás szerkesztő: Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1915. évi január 3-án:
Béltér: 10, 4 órakor márszékelt helyárrakkal:
Katonadolgoz.
Operette.

Béltér: 10, 4 órakor márszékelt helyárrakkal:
B) Béltér.

A mozi tündér
(Kino Königin.)

Nagy operetta 3 felvonásban. Írta: Okankovazky és Freund.
Fordította: Mérel Adolf. Zenéjét szerzőtte: Jean Gilbert.
Karnagy: Täger A. Rendező: Polgár S.

Kezdete este 1/8 órakor.

Uj könyvek.

* A Világháború Heti Postája karácsonyi száma érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Az ügyesen összeállított lapot Linder Ernő szerkeszti. Megjelenik hetenkint, előfizetési ára negyedévre 1 korona 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatálnál: Wessely és Horváth-nál Pécs, Munkácsy Mihály-utca 9.

* A világháború képes krónikája. A Révai Testvérek kiadásában megindult s gyorsan népszerűvé lett vállalatnak most jelent meg a tizenharmadik füzet, mely a háború történetének egyik legnagyobb fejezetét, Hindenburg tábornagy tannenbergi csatáját foglalja magába és első borítékán a diadalmas hadvezér mélynyomású arcképét adja. A főbb fejezetek a következők: A tannenbergi csata. — Két orosz hadsereg. — A hős divízió. — A vasgyűrű. — Narev-sereg a látatengerben. — Hindenburg tábornagy életrajza. — Longwy bavelele. — Az angol hadsereg. Ingyen mellékletül a füzethez is csatolva van Jókai: „A jövő század regénye” című művének egy íve, továbbá fel vannak sorolva azok a rendkívül becses kedvezmények, melyet a Krónika előfizetőinek és állandó olvasóinak nyújt. Előfizetési ár negyedévre 3 korona, egy szám ára 24 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatalt: Budapest, VIII., Ulói-ut 18.

NYILTÉR.*

A borossebesi uradalomhoz tartozó gödi
cerithium mészkőbánya

1915. évi március 1-től

haszonbérbe adandó.

Felvilágosításokat ad: **Dr. Czédli** ügyvédi irodája, Arad, vagy **Uradalmi számtartóság**, Borossebes. 116

Köszönetnyilvánítás.

Alólirott fia

Wieser Aladár

Balála alkalmával köszönetet mond első-sorban Arad sz. kir. város tanácsának azon jóindulatáért mellyel lehetővé tette fia temetésének a haretérről hazahozatalát és az adományozott diszsihelyet, továbbá a város nagyságos polgármestere és tisztikarának, kik a temetésen való megjelenésükkel a végtisztességi ünnepélyt emelték, valamint dr. Angel István főjegyző és dr. Monai Ferenc háziorvos uraknak szép alkalmi beszédjeükért, ugy a végtisztességen összes megjelenteknek s végül Limbeck János és Fia temetkezési vállalkozónak tet fáradozásáért.

Arad, 1915. január hó 2-án.

Ozv. Wieser Mártonné és családja

135

Prolich István a maga illetve neje szül. Vetro Matild és gyermekeik Gizi, Nándi és Pista, egy az alólirottak, valamint számos rokon, ismerős és barátaink nevében is mélyen megtört szívvél szomoruan jelentik a felejthetetlen jó édes apa, após, nagypapa, testvér, sógor, nagybácsi, rokon és jóbarát

Prolich Nándor
magánzó

folyó évi január hó 1-én, éjjeli fél 12 órakor, életének 74-ik évében a Mindenható rendelkezéséhez képest váratlanul történt gyászos elhunytát.

Az istenben boldogult földi maradványai f. hó 3-án d. u. 1/3 órakor fognak a Révay-utca 5 sz. saját házából a rom. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 5-én d. e. 10 órakor fog a helybeli főtsz. Minoriták szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Áldás és béke poraira!

Ozv. Vérti Jánosné szül. Prolich Klára, testvére. Amtmann Lajos és neje, Iszkin Döméné szül. Sevolt Mariska. Sevolt Nándor, Sevolt Jolán, Szentes Jenő, Bustya Lorántné szül. Szentes Irén, unokahugai és unokaöccsel. Ozv. Prolich Adolfné, ozv. Sevolt Józsefné szül. Szentes Karolina sógornói és az összes rokonság. 17

Varga Imre első temetés rendező intézete Arad
Andrássy-tér 13. Telefon 37. Éjjeli telefon 738.

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz.

Vese- és hólyagbetegségeknél, vesemedence idült hurutjainál, húgykő és toványgyógyászatnál, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult. — Orvosiilag ajánlva. 3665

Főraktár:

ozv. Winkler Sándorné Arad, Magyar-utca 4.

ARADI KÖZLÖNY

1915. évi január 1-től új előfizetést nyitottunk az Aradi Közlönyre.

Az Aradi Közlöny ma Magyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállításra le szövegrészének terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	
egy hónapra	2 K. — fill.
negyedévre	6 " — "
Vidéken:	
egy hónapra	2 K. 40 fill.
negyedévre	7 " — "

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén is dus tartalommal jelenik meg.

Az Aradi Közlöny diszes naptárát az Aradi Közlöny minden negyedéves elő-

fizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándéku kapja.

Minden új előfizető, aki január hó 1-vel negyedévi előfizetése belépett az előfizetők sorába, ajándéku ingyen és bérmentve kapja

az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1915. évre.

APOLI
SZÍNHÁZ.

Január 4. és 5-én
hétfőn és kedden.

Háborus

aktualitások

a nyugati harctérről.

HENNY PORTEN

sorozat.

Boldogság
völgye.

dráma 4 felvonásban.

Főszereplő:

HENNY PORTEN.

A becsület
mezején.

aktuális háborus dráma
3 felvonásban.

Az előadások kivételesen d. u. 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

szág különböző hírneves orvosi egyetemlein végzett hosz-
nulmány útján a legújabb orvosi vizsgálati és gyógyító
ismereti tapasztalataival megkezdette orvosi rendelését

r. Lányi I.,

m. orvos, gyermek- és ideg orvos lakásán: ARAD,
A-utca 2. sz. II-ik kapu, br. Bohus-palota, (szabad lift-
használat), bejárat az Apolló mozi mellett.

Orvosi kezelésekre kerülnek: nehéz légzés, asthma, ideges fej-
fájások (migraine), ideges gyomor-, bél-, vesebajok, ideges szív-
bajok, anyagcsere betegségek, (diabetes), cukorbetegség, ér-
elmeszesedés, idegszák, szaggatások, vérszegénység, Szent
Vitus tánc, ringatózások, idegesség, neurasthema, hysteria,
idegyengeség, izgatottság, álmatlanság, kezdődő tuberculózis,
agybavisezés, gutaütés és csonttörés után visszamaradó ideg-
és izomsorvadások, gyermekbetegségek. 120

Van szerencsénk értesíteni, hogy **HELACIT** elne-
vezés alatt egy új készítményt hozunk forgalomba, mely
a bőrtakát (mitesser) van hivatva gyorsan és sikeresen
stimulizálni.

A **HELACIT** különösen ajánlatos zsíros, fényes,
izzadó arc bőrű egyéneknek, de használhatja bárki is
estély, sötét stb. előtt.

A **HELACIT**-ből keveset gyapottra vagy rongyra
öntünk és azzal arcunkat letöröljük.

Mindenkit meg fog lepni az a csodás hatás, ame-
lyet a **HELACIT** azon percében előidéz. Az arc olyan
lesz, mintha valami lehető finomságu harmattal (a gyü-
mölcs hamvához hasonló) volna bevonva

Atkák pár napi használat után elmúlnak.

Ára 1 korona.

Dr. Földes és Hehs

pipere-száppan- és vegyészeti gyára Aradon.

Kapható:

Földes Kelemen és Hehs Vilmos

gyógyszertárban. 1224

!! GYENGE FERFIK !! !! ÖREGEK és FIATALOK !!

kérjenek ezen baj azonnali meg-
szüntetését tárgyoló ismertetést. 40
fillér postabélyeg csatolása mellett.
Nem-belsőleg bevesendő gyógyszer. Cim 2803

„NOVA MECHANIKA 115.”
Budapest — Főposta — Flókbérlet 40.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat
vagy bajuszt a legszebb állandó

Hajfestő

fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilior. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárban

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Vas- és rézbutorgyár Aradon.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányainkat
vas- és réz-butorokban, kerti butorok, internátus-
kórház- és szálloda-berendezések szolid és erős kivi-
telben. Sodrony-ágybetétek vas- és fakerettel minden
mértetben a legerősebb kivitelben kaphatók. Elvállalunk
mindennemű vas- és rézbutor javításokat és festéseket.

Gyárhelyiség: Aulich L.-utca 14. Uzlethelyiség: Zrinyi-utca.

Gyári telefon 423.

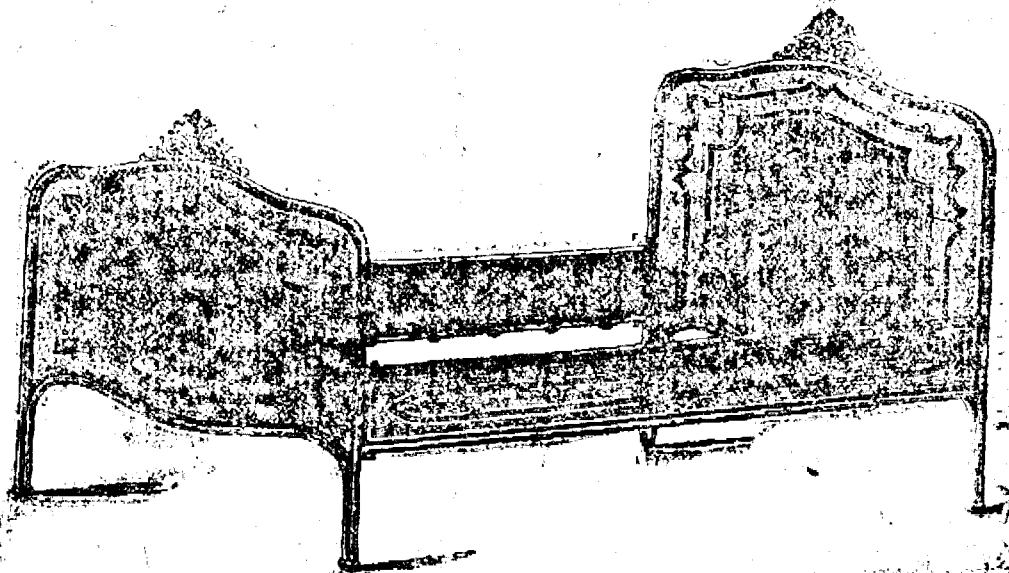
Képes árjegyzéket kívánatra dij- és bér-
mentve küldünk.

Szives megrendeléseket kér, tisztelettel: 5697

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutor-gyárosok.

Alapított 1893-ik évben.

Lakatos és fényező tanoncok felvételnek.

KNAPP SÁNDOR

kelelfestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó Intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölök.

Modern ruhafestés legúj- nekre, mintá után. — Ruhá- gylleg, száraz uton. — Tová- és szövet-függöny, szőrme- butor-szövet kézimunkák, k- sib. tisztítása és festése. évi külföldi gyakorlat.

Egy alkalmi vétel kapcsán si- került nagyobb mennyiségű I. z. tűzifát olcsón megvásárolnom. En- nek következtében azon kedvező helyzetben vagyok, hogy

apritott tűzifát

rendkívül jutányos áron áru- sithatók.

— Kivánatra házhoz is szállítom. —

Tisztelettel

Virág Kálmán

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.

Telefon 65. sz. 5786

Tricotárak

viszontelárusítóknak!

Tricot-ing, nadrág,
mellény, keztyű, ér-
melegítő, lópokró,
stb., jól szortírozott
nagy választékban.

Saját termései kitért tiszán ke- szelt magyarádi 6- és pocseny-

borok

egy nagyobb mennyiségben, va- lamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél 100

Aradon, Deák Ferenc-utca 40. sz.

Kóser étterem

Ajánlom a nagyközönség szí- ves figyelmébe Deák Ferenc-utca 40/a. alatt levő modernül beren- dzett

kóser éttermemet,

ahol igen tisztelt vendégeimnek tiszta házzal készített, izletes házi kosztot mérsékelt áron nyuj- tok. Abonnenseket bármely idő- ben elfogadok házzal és házon- kívülre is.

Szíves pártfogást kérek, kitért tisztelettel

Fülöp Sámuel,

vendéglős. 101

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berende- zéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 2761

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Ajánlok

katona, tábori, deák, sodrony és kárpított vaságyakat, vasmosz- dókat, éjjeli szekrényeket, gyer- mekágyat, és kocsikat, sodrony ágybetéteket, és nyugágyakat, ru- ganyos és kárpított madracokat, oivánokat, afrik és löször madra- cokat, réz és féltéz ágyakat, réz mosdók és réz éjjeli szekrényeket. Egész háló szoba, szálloda, kávé- ház, kórház és intézetek berende- zését, ruha ályanyokat, fa- és széntartókat, lábtörőket, levaroit szalmazsákok, kocsikülékek, réz- karniók, szoba klozet és bidet, vasúthár, egy berakott sparhet, homok hordó mézárós és hen- tes kis stráifkocsi, és kézi kocsik.

Garai Károlynál

József főherceg-ut 11. szám, Karo- lina-utca sarkán levő tutor üz- letben. 6287

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota. 5715

Zongora-

javitások és
hangolások,

ugy helyben, mint vidéken pontosan eszközöltetnek 4881

Ehrbar Henrik

zongorahangoló

Arad, Erzsébet-kört 34. sz.

2 szobából

álló csinos udvari lakás, a konyhában vízvezetékkel azonnal 6092

kiadó.

Flórián-utca 8/B. sz.

:: 8 ik ajtó.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,

József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony ko- csi-üléseket, gyermekágy és gyer- mek-kocsikat, réz karniókat, mo- dór-asztalokat felszerelve, üzze- csukható ágyakat és madracokat. Szállodai és kávéházi kórház és intézetek berendezését Elvállalok minden e szakmába vagy műve- sés a legújabb-abb árak mellett. Vidéki megrendeléseket pon- tosan eszközölök. 701

Ovakodjunk a fertőzésektől.

Az utca pora telve fertőző anyagokkal, a különféle beteg- ségeket okozó csirák minők a tüdővész, a merevgőrcs, a lép- fene, a difteria a hagymáz stb. sporái. A mindennapi érintke- zésben kivagyunk téve annak, hogy a különféle betegségeket okozó fertőző anyagokat kezünkön, orrunk nyákhártyájában haza hordjuk a szál magunkat, a családunkat megfertőztetjük. Tudjuk, hogy a betegségek zömét bacteriumok okozzák s hogy az emberi körök alatt az apró paraziták egész gyűjteménye tanyáz. Mind eme fertőzések ellen védekezhünk ha kezünket, arcunkat, orrunk nyákhártyát naponta egy-kétszer Szent Imre szappannal vagy Carboform szappannal megmossuk.

Szent Imre szappan ára 70 fillér,
a Carboform szappan ára 40 fillér.

Ez utóbbit különös figyelmébe ajánljuk a szülőknek, taní- tóknak, tanároknak, iskolák, ovodák, internátusok, hivatalok, kórházak vezetőségének. E szappan olcsóságánál fogva lehetővé teszi minden embernek, hogy magát (s családját) fertőzések ellen megóvja. Nagyobb vételknél engedményeket adunk.

Dr. Földes és Hehs

pipere szappan és óz vegyészeti gyára ARAD.

Raktárak létesítése folyamatban.

Aradon, Földes K. és Hehs Vilmos

gyógyszertára.

Haring, Grünfeld és Ungár
nagykereskedők, Temesvár

Anyák figyelmébe.

Legjobb norvég
csukamájolaj.

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL“

gyógyszertárban
Arad (Karolina-u. és Fe-
renc-tér sarok.)

izifa

N., M. és do-
szer hasáb és
kapható vag-
kinti vételnél
svölgyi Pálm-
raktár Andrassy
tér 5. Telefon 651.

Száraz tölgy szőlő-
karó is kapható.

Felhívás!

teljesen újonnan berendezve a
Pekete Sas szálloda

18 modernül berendezett szobával.
Kapcsolatban kávéházal és ven-
deglővel. Szobák K 1.20-tól feljebb
kaphatók. Kávéház egész éjjel
nyitva, naponta I-ső rangu cigány-
zene hangverseny. Elsőrendű kávé-
házi italok. Kétféle és olcsó erdelyi
magyar konyha. Abbonnensek bár-
mely időben elfogadhatnak. Pen-
sionszerű teljes ellátás lezjutányo-
sabban kapható. 6928

Bizves pártfogást kérünk, kitérő
tisztelettel:

Szere és Társa,
szállodás és kávécsok.

Segesőbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Árc-krémek
Matszerek
Kőlgyporok
Kölni vizek
Fogporok
Fog-krémek

Fogpaszták
Fogkefék
Szájvizek
Szappanok
Kajvizek
Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19., I. em.
Városi és megyei telefon 933.

Elsőrangú okleveles tanerők,
gondos nevelés, modern be-
rendezés. Elemi, polgári és
középiskolai előkészítés. Kü-
lön tárgyak: idegen nyel-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Igazgató tulajdonos:

STERN ILONKA,
okl. tanítónő.

Kalmár József

villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözködők figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:
villanyos csillárokat, villanyos fő-
zőedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

FOG-

tömések aranyból, platina,
arany és ezüst, amaigam-
ból és a fog színével
azonos porcellánból.

Telefon 10-11. szám.

FOG-

koronk, hidak, egész fog-
sorok szájpádlás nélkül
aranyból, platinból vagy
porcellánból.

Telefon 10-11. szám.

FOG-

kövek eltávolítása, fogak
fehérítése és hibás fog-
sorok átalakítása, vala-
mint javítása.

Foghuzás. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszistens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkiválóbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. 99

Jacobi Gyula vizsg. fogtechnikus

Szabadság-tér. 4. Bejárat Eötvös-u. 17.

